

รายงานเรื่อง

ความสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิตพยาบาลต่อการรับรู้สมรรถนะ
พยาบาลวิชาชีพของบัณฑิตพยาบาล มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต

Satisfaction of Employer Toward Competencies for Professional Nurse
Graduate, Kasem Bundit University.

บทที่ 1

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันวิชาชีพพยาบาลเป็นวิชาชีพที่มีบุคลากรในระบบสาธารณสุขของประเทศจำนวนมากที่สุด มีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมสุขภาพ การป้องกันโรค การรักษาพยาบาลทั้งระยะเฉียบพลัน ฉุกเฉิน และโรคเรื้อรัง รวมทั้งการฟื้นฟูสภาพ (สภาการพยาบาล, 2552) โดยปฏิบัติทั้งในชุมชน และสถานบริการสาธารณสุขทุกระดับ ในสภาพการณ์ปัจจุบัน พบว่ายังมีปัญหาและปัจจัยหลายประการที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพการบริการการพยาบาล และการผดุงครรภ์ การจัดการศึกษา และการวิจัยตลอดจนด้านกฎหมายและองค์การวิชาชีพ สถานการณ์ และปัญหาที่เกิดขึ้นทำให้การศึกษาพยาบาลต้องมีการเตรียมตัวรองรับในการผลิตบัณฑิต พยาบาลวิชาชีพที่มีคุณภาพ เพื่อให้บริการได้อย่างสอดคล้องกับสภาพปัญหาดังกล่าว (จารีศรี กุลศิริปัญญา, 2558) ในปัจจุบันมีผู้เข้ารับบริการด้านสุขภาพชาวต่างชาติเพิ่มมากขึ้นและเป็นผลจากการที่พยาบาลเป็นหนึ่งวิชาชีพที่มีการจัดทำข้อตกลงยอมรับการร่วมสาขาวิชาชีพการพยาบาลของอาเซียน ดังนั้นพยาบาลยุคใหม่ต้องมีการเตรียมความพร้อมด้านภาษาเพื่อการสื่อสาร รองรับการประชุมอาเซียน (ชนิษฐา นันทบุตร, 2555)

ในในศตวรรษที่ 21 เป็นยุคเทคโนโลยีก้าวหน้า ทำให้ประชาชนสามารถสืบค้นและเข้าถึงแหล่งความรู้สุขภาพได้อย่างรวดเร็ว และเรียนรู้ช่องทางของการเรียกร้องสิทธิผู้ป่วยที่ควรจะได้รับ รวมทั้งมีความคาดหวังต่อคุณภาพบริการสุขภาพ ประสิทธิภาพ และความเสมอภาคที่ควรจะได้รับ ดังจะเห็นจากสังคมออนไลน์มักมีการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารด้านลบ เกี่ยวกับคุณภาพบริการที่ไม่เป็นไปตามที่คาดหวัง ปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อคุณภาพบริการสุขภาพ คือสมรรถนะของพยาบาลวิชาชีพ โดยเฉพาะบัณฑิตพยาบาลที่เข้าสู่ตลาดแรงงานวิชาชีพ ซึ่งเป็นบุคลากรสำคัญที่ปฏิบัติงานในสถานบริการสุขภาพของทั้งภาครัฐ และเอกชน หลังสำเร็จการศึกษามาระยะหนึ่งแล้ว ซึ่งผ่านกิจกรรมการเรียนรู้และประสบการณ์ทางวิชาชีพและศาสตร์ที่เกี่ยวข้องทั้งในหลักสูตร และนอกหลักสูตรโดยเน้นการใช้หลักการพยาบาล และข้อมูลความต้องการของผู้ใช้บัณฑิตในการจัดทำหลักสูตรพยาบาล

ศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิตในปีการศึกษา 2557 เพื่อผลิตบัณฑิตให้มีเอกลักษณ์ที่มีความรู้ ความเข้าใจใน ความเป็นมนุษย์ภายใต้ความแตกต่างทางวัฒนธรรม สังคมอาเซียนที่กำลังจะรวมเป็นหนึ่งเดียว ประเทศมี ประชากรสูงอายุที่เพิ่มสูงขึ้น ตลอดจนสังคมมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วด้านเทคโนโลยีเป็นต้น ส่งผลต่อการ เกิดปัญหาสุขภาพที่จากพฤติกรรมส่วนบุคคลด้านสุขภาพ ดังนั้นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อให้การ พยาบาลแบบองค์รวม ให้การพยาบาลที่เน้น 4 มิติค้ำถึงมาตรฐานการพยาบาลผู้ป่วยและความปลอดภัยต่างๆ ตลอดจนใช้กระบวนการพยาบาลซึ่งเป็นกระบวนการแก้ปัญหาทางวิทยาศาสตร์ในการแก้ปัญหาสุขภาพบุคคล ครอบครัว และชุมชน และการใช้ศาสตร์และศิลป์ในการเข้าถึงผู้รับบริการภายใต้ความเข้าใจความแตกต่างทาง วัฒนธรรมของแต่ละบุคคล เพื่อให้การพยาบาลภายใต้ความหลากหลายทางวัฒนธรรมจึงมีความจำเป็น ตลอดจน การผลิตพยาบาลของคณะพยาบาลศาสตร์ ยังต้องให้สอดคล้องกับอัตลักษณ์มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิตเพื่อให้ สามารถปรับตัวเข้ากับสังคม อยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขภายใต้พหุวัฒนธรรมได้ ซึ่งเมื่อบัณฑิตพยาบาลสำเร็จ การศึกษาแล้ว 6 เดือนแล้ว ต้องได้รับการติดตามประเมินผลสมรรถนะพยาบาลวิชาชีพที่ได้ปลูกฝัง บ่มเพาะใน กระบวนการจัดการศึกษาตลอด 4 ปี ในการนำความรู้ และประสบการณ์จนผลลัพธ์การเรียนรู้ที่ได้เรียนรู้จาก หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตสามารถนำไปปรับใช้กับบริบทการปฏิบัติงานวิชาชีพการพยาบาลและ ผดุงครรภ์ (Nursing Midwifery Practice) ในสถานบริการสุขภาพต่อไป

ดังนั้นผู้วิจัยจึงต้องการศึกษาความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิตต่อสมรรถนะของพยาบาลวิชาชีพ 8 ด้าน ของ บัณฑิตพยาบาลรุ่นที่ 1

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาการรับรู้สมรรถนะพยาบาลวิชาชีพ ของบัณฑิตพยาบาลรุ่นที่ 1 และความพึงพอใจของผู้ใช้ บัณฑิต (พยาบาลพยาบาลหัวหน้าตึก /พยาบาลอาวุโสผู้ร่วมงาน /รองหัวหน้าตึก/ผู้ช่วยหัวหน้าตึก)
2. ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้สมรรถนะพยาบาลวิชาชีพทั้ง 8 ด้าน ของบัณฑิตพยาบาล กับ ความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิตพยาบาล (พยาบาลหัวหน้าตึก รองหัวหน้าตึก/ผู้ช่วยหัวหน้าตึก พยาบาลอาวุโส ผู้ร่วมงานและบัณฑิตพยาบาล)

ขอบเขตการวิจัย

เป็นการวิจัยแบบสำรวจ ติดตามบัณฑิตรุ่นที่ 1 ปีการศึกษา 2557 และสำเร็จการศึกษาหลักสูตร พยาบาลศาสตรจำนวน 40 คน เข้ารับปริญญาบัตรวันที่ 27 มกราคม 2662 โดยสำรวจการรับรู้ความพึงพอใจของ บัณฑิตต่อสมรรถนะการปฏิบัติงานพยาบาลวิชาชีพของตนเองและผู้ใช้บัณฑิตต่อสมรรถนะพยาบาลการปฏิบัติงาน วิชาชีพของบัณฑิตพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต ระหว่างเดือน ธันวาคม 2561- กรกฎาคม 2562 ณ โรงพยาบาล หรือสถานบริการสาธารณสุข หรือสถานบริการสุขภาพที่บัณฑิตพยาบาล

ปฏิบัติงานทั้งหน่วยงานของรัฐบาลและเอกชน ตัวแปรต้น คือ พยาบาลหัวหน้าตึก พยาบาลอาวุโส ผู้ร่วมงาน รองหัวหน้าตึก/ผู้ช่วยหัวหน้าตึก และบัณฑิตพยาบาล ตัวแปรตาม คือสมรรถนะการปฏิบัติงานพยาบาลวิชาชีพโดยประเมินตามกรอบมาตรฐานการปฏิบัติงานพยาบาลและผดุงครรภ์ของสภาการพยาบาล 8 ด้าน ได้แก่ 1) สมรรถนะด้านจริยธรรมจรรยาบรรณและกฎหมาย 2) สมรรถนะด้านการปฏิบัติการพยาบาลและการผดุงครรภ์ 3) สมรรถนะด้าน คุณลักษณะเชิงวิชาชีพ 4) สมรรถนะด้านภาวะผู้นำการจัดการและการพัฒนาคุณภาพ 5) สมรรถนะด้านวิชาการและการวิจัย 6) สมรรถนะ ด้านการสื่อสารและสัมพันธภาพ 7) สมรรถนะ ด้านเทคโนโลยีและสารสนเทศ และ 8) สมรรถนะด้านสังคม เพื่อประเมินบัณฑิตหลังสำเร็จหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตและผ่านการปฏิบัติงานบริการสุขภาพ 6 เดือนในการปฏิบัติงานพยาบาลและผดุงครรภ์ทั่วไปตามสมรรถนะพยาบาลวิชาชีพที่สภาการพยาบาลกำหนดมาตรฐานไว้

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

นำผลการวิจัยมาใช้ในการปรับปรุงหลักสูตรรายวิชา การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้บัณฑิต และรับฟังข้อเสนอแนะจากผู้ใช้บัณฑิตพยาบาลทุกระดับที่เกี่ยวข้อง อันจะเป็นเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาพยาบาล เสริมสร้างและพัฒนาคุณลักษณะบัณฑิตให้มีสมรรถนะทางวิชาชีพที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้บัณฑิต

นิยามศัพท์เฉพาะ

บัณฑิตพยาบาล หมายถึง ผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต รุ่นที่ 1 คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิตที่เข้าเรียนใน ปีการศึกษา 2557 และสำเร็จ การศึกษาในปีการศึกษา 2560 เข้ารับปริญญาบัตร วันที่ 27 มกราคม พ.ศ. 2562

สมรรถนะการปฏิบัติงานพยาบาลวิชาชีพ หมายถึง การรับรู้ เกี่ยวกับความรู้ความสามารถ ทักษะคติและการปฏิบัติงานการพยาบาลและผดุงครรภ์ของสภาการพยาบาล (2553) สมรรถนะพยาบาลวิชาชีพ 8 ด้าน ของบัณฑิตพยาบาลที่สำเร็จการศึกษารุ่นที่ 1 จากคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต ประกอบด้วย

1. สมรรถนะด้านจริยธรรมจรรยาบรรณและกฎหมาย
2. สมรรถนะด้านการปฏิบัติการพยาบาลและการผดุงครรภ์
3. สมรรถนะด้าน คุณลักษณะเชิงวิชาชีพ
4. สมรรถนะด้านภาวะผู้นำการจัดการและการพัฒนาคุณภาพ
5. สมรรถนะด้านวิชาการและการวิจัย
6. สมรรถนะ ด้านการสื่อสารและสัมพันธภาพ

7. สมรรถนะด้านเทคโนโลยีและสารสนเทศ

8. สมรรถนะด้านสังคม

ความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิต หมายถึง ความพึงพอใจของ พยาบาลหัวหน้าตึก /พยาบาลอาวุโสผู้ร่วมงาน /รองหัวหน้าตึก/ผู้ช่วยหัวหน้าตึก ต่อผลการปฏิบัติงานที่ได้รับจากบัณฑิตพยาบาลที่ใช้ความรู้ความสามารถ ทัศนคติ และการปฏิบัติการพยาบาลผู้ป่วยซึ่งอาจแสดงออกถึงความพอใจในสิ่งที่บัณฑิตปฏิบัติหรืออาจไม่พึงพอใจ ในสิ่งที่บัณฑิตปฏิบัติ

บทที่ 2

เอกสารและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดทฤษฎี

จากการทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวกับความพึงพอใจและสมรรถนะบัณฑิตพยาบาล มีรายละเอียด ดังนี้ ความพึงพอใจ (satisfaction) เป็นทัศนคติอย่างหนึ่งที่มีลักษณะเป็นนามธรรมไม่สามารถมองเห็นรูปร่างได้ ซึ่งทำให้บุคคลเกิดความสบายใจ (สมหมาย เปียถนอม, 2551) นอกจากนี้ยังหมายถึง อารมณ์ ความรู้สึก ของบุคคลหนึ่งที่มี ต่ออีกบุคคลที่สามารถเกิดขึ้นได้ในทางบวกและทางลบ

ความสำคัญของความพึงพอใจ

ความพึงพอใจ เป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งที่ช่วยให้งานสำเร็จโดยเฉพาะอย่างยิ่งถ้าเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการ งานการจัดการศึกษาจัดอยู่ในงานบริการดังนั้น จึงต้องประเมินความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิตซึ่งจัดว่าเป็นลูกค้าภายนอก เพื่อการนำข้อมูลมาปรับปรุงคุณภาพการผลิตบัณฑิตและปรับปรุงหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้หลักสูตรต่อไป

วรูม (Vroom.1964:8) กล่าวว่า ความพึงพอใจ หมายถึงผลที่ได้จากการที่บุคคลเข้าไปมีส่วนร่วมในสิ่งนั้น ทัศนคติด้านบวกจะแสดงให้เห็นสภาพความพึงพอใจในสิ่งนั้น และทัศนคติด้านลบจะแสดงให้เห็นสภาพ

ความไม่พึงพอใจนั่นเอง (<http://thesisavenue.blogspot.com/2008/09/satisfaction.htm> อ้างตาม Vroom.1964:8; Maynard W.S.,1975:9 สืบค้นเมื่อ 5 ธันวาคม พ.ศ.2561)

ทฤษฎี แนวคิดคุณลักษณะบัณฑิต 3 ประการของบลูม

จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะของผู้เรียนหรือบัณฑิตพบว่าการศึกษาของ Bloom (1956) จำแนกคุณลักษณะบัณฑิตไว้ 3 ด้าน คือ ด้านความรู้หรือสติปัญญาที่เรียกว่า “พุทธิพิสัย” (Cognitive Domain) ด้านเจตคติหรือความรู้สึกนึกคิดที่เรียกว่า “จิตพิสัย” (Affective Domain) และด้านทักษะที่เรียกว่า “ทักษะพิสัย” (Psychomotor Domain) ผลการศึกษาจุดมุ่งหมายของสถาบันอุดมศึกษาของไทย สถาบันอุดมศึกษาของต่างประเทศจากแนวคิดของผู้นำทางการอุดมศึกษา และจากผู้ใช้ ผู้สอนและตัวบัณฑิตเอง สามารถประมวลคุณลักษณะของบัณฑิตได้ดังต่อไปนี้

คุณลักษณะบัณฑิตด้านพุทธิพิสัย

คุณลักษณะของบัณฑิตทางด้านพุทธิพิสัยซึ่งเน้นทางด้านความรู้เป็นหลัก จากเอกสารของสถาบันอุดมศึกษาทั้งในและต่างประเทศรวมทั้งจากเอกสารแนวคิดทั้งผู้นำทางการศึกษา และผู้ใช้บัณฑิต สามารถประมวลคุณลักษณะทั่วไปได้ดังต่อไปนี้ (ไพฑูริย์ สีนลารัตน์ และคณะ,2552)

โดยภาพรวมพบว่าคุณลักษณะบัณฑิตพุทธิพิสัยครอบคลุม มีความรู้ทางวิชาการพื้นฐานตามสาขาวิชาที่ได้รับการศึกษาและเพียงพอต่อการประกอบอาชีพที่มีความสามารถตอบสนองความต้องการของโลกในฐานะเป็นสมาชิกของโลก (Citizenship) มีความรู้ทันสมัย ทันเทคโนโลยีสามารถปรับตัวทันเหตุการณ์ที่เปลี่ยนแปลงทั้งในระดับภูมิภาคและระดับสากลรู้จักใฝ่รู้ แสวงหาความก้าวหน้า พัฒนาความรู้ด้วยการวิจัย ขยันหมั่นเพียร กระตือรือร้น มีทักษะในการชี้นำตนเอง มีความรู้สึก สามารถจัดระบบองค์ความรู้ เชื่อมโยงและบูรณาการความรู้ทั้งในสาขาวิชาที่ตนศึกษาและสาขาวิชาอื่นๆ เพื่อมาประยุกต์ใช้ในงานอาชีพ มีความลึกซึ้งทางปัญญา สามารถบูรณาการภูมิปัญญาท้องถิ่นกับเทคโนโลยีสมัยใหม่ได้อย่างเหมาะสม มีความรู้พื้นฐานและมีความเข้าใจถึงความสัมพันธ์ของศิลปวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อมตามธรรมชาติ มีความรู้เรื่องโลก (Globalization) และรู้จักท้องถิ่นของตนเอง (Localization) มีความเชี่ยวชาญเข้าถึงแก่นความรู้ สามารถสร้างองค์ความรู้และอธิบายความรู้ใหม่ มีสมรรถภาพทางปัญญามีความเป็นเลิศทางวิชาการสามารถสร้างทฤษฎีและนำไปปฏิบัติได้ และมีความสามารถในการวิจัยเพื่อพัฒนา (Research and Development) หรือ People & Research & Development มีนวัตกรรมเพื่ออนาคต สามารถทำวิจัยในเรื่องที่เกี่ยวกับระดับนโยบายและการวางแผนงานของชาติ สามารถนำความรู้มาพัฒนาประเทศ

นอกจากนี้ บัณฑิตมีสติปัญญา คิดเป็น สามารถจัดระบบความคิดสามารถคิด วิเคราะห์ สังเคราะห์อย่างเป็นระบบและอย่างเป็นกระบวนการคิดได้อย่างมีวิจารณญาณ รู้จักตัดสินใจสิ่งใดถูกสิ่งใดผิดในสถานการณ์ต่างๆ รู้จักไตร่ตรองหาเหตุผล กล่าววิพากษ์วิจารณ์ มีความสามารถในการกำหนดประเด็นปัญหาที่ซับซ้อนและแก้ไข ปัญหาทั้งของตนเองและสังคมได้ สามารถเรียนรู้จากประสบการณ์ และสามารถประเมินผลด้วยวิธีการที่หลากหลาย มีความคิดสร้างสรรค์ มีจินตนาการ และยืดหยุ่นในการประยุกต์ใช้ความรู้ สามารถคิดใหม่ได้อย่างทันสมัย เห็นการณ์ไกล ใฝ่รู้ มีวิสัยทัศน์ มีโลกทัศน์กว้างไกลผู้เข้าใจปัญหาเศรษฐกิจ การเมือง สังคมไทย และสังคมโลก เข้าใจปัจจุบันและอนาคต มีความสามารถในการวางแผน กำหนดยุทธศาสตร์ มีทัศนคติที่เป็นสากล สามารถคิดไปข้างหน้าและคิดได้เอง แสดงความสามารถในการคิดรวบยอด และแสวงหาความรู้ใหม่ตามมาตรฐานระดับนานาชาติและสามารถนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ได้ สามารถทำความเข้าใจส่วนยอดของความรู้ให้สอดคล้องกับปัญหาที่ยังไม่รู้ และสามารถตกผลึกทางความคิด

คุณลักษณะบัณฑิตด้านจิตพิสัย

ในการประมวลคุณลักษณะบัณฑิตทางด้านจิตพิสัย ตามแนวของ Bloom ซึ่งครอบคลุมคุณลักษณะด้านจิตใจ ค่านิยม คุณค่า ความรับผิดชอบและลักษณะนิสัยต่างๆ สามารถประมวลคุณลักษณะทั่วไปโดยรวมได้ดังนี้

การศึกษาคุณลักษณะบัณฑิตด้านจิตพิสัย ได้แก่ มีคุณธรรม จริยธรรม มีศีลธรรม กตัญญูทศเวที โปร่งใส มีสัจจะ ไม่เอาเปรียบผู้อื่น มีจรรยาบรรณในวิชาชีพ มีความรับผิดชอบ มีมโนธรรม และจิตสำนึกปฏิบัติตนตามคำสอนของศาสนา มีเจตคติที่ดี มีจิตใจที่งดงามอันเนื่องมาจากศิลปะและวรรณกรรม มีสุนทรียะ ศิลปะ และดนตรี เป็นแบบอย่างที่ดี ผดุงไว้ซึ่งความเป็นธรรมและถูกต้อง ลด ละ เลิก อบายมุขทั้งต่อตนเองและสังคมเอาหลักธรรมศาสนามาใช้ในชีวิตได้ ยึดถือหลักธรรมาภิบาล (Good Governance) สามารถครองตน มีอารมณ์มั่นคง มีความเชื่อมั่น มีเอกลักษณ์ มีวุฒิภาวะรอบคอบ มีวินัย ขยัน ประหยัด อุตุน มีความเพียร รู้จักหน้าที่ของตน ำรงแ่มใสและมีชีวิตชีวา มีความสามารถในการชื่นชมในความสำเร็จของผู้อื่น มีความภาคภูมิใจในฐานะพลเมืองที่มีคุณค่า มีความเป็นไทย รักษาวัฒนธรรมขนบธรรมเนียมอันดีงามของชาติ รู้จักเลือกจุดหมายปลายทางของชีวิต มีความสามารถในการเรียนรู้ในวิถีชีวิต ผดุงไว้ซึ่งความเป็นธรรมและความถูกต้องของสังคมตามระบอบประชาธิปไตยที่มีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข รักษาสภาพแวดล้อมและทรัพยากรของท้องถิ่นสามารถปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่บุคคลอื่น เป็นที่ปรารถนาของสังคมสามารถชักจูงชักนำคนอื่นให้เกิดความตระหนักต่อปัญหา สามารถชักนำให้บุคคลอื่นเห็นความสำคัญของคุณธรรมในการดำเนินชีวิตในสังคม และสามารถชักนำสังคมได้ ช่วยตัวเองได้และเป็นที่พึ่งของผู้อื่น ต้องสร้างระบบสังคมมาควบคุมจรรยาบรรณ อุทิศตน มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ เสียสละเพื่อประโยชน์ส่วนรวมท่วงโยสังคม เอื้ออาทรต่อเพื่อนมนุษย์ มีเมตตาต่อผู้ด้อยโอกาสทางสังคม และนำความรู้มารับใช้สังคม

คุณลักษณะบัณฑิตด้านทักษะพิสัย

เมื่อประมวลคุณลักษณะของบัณฑิตโดยภาพรวมของทักษะพิสัย ตามความคิดของ Bloom สามารถประมวลคุณลักษณะทั่วไปได้ดังนี้

คุณลักษณะโดยภาพรวมประกอบด้วย สามารถปฏิบัติได้ตามวิชาชีพ เป็นผู้ปฏิบัติอย่างมืออาชีพ มีสมรรถนะสากล (Global Competencies) มีทัศนคติที่ดีต่อการประกอบวิชาชีพ สามารถนำความรู้ในเชิงทฤษฎีมาสู่การปฏิบัติ มีมนุษยสัมพันธ์ สามารถทำงานเป็นทีมกับผู้อื่นได้ เป็นได้ทั้งผู้นำและผู้ตามที่ดี สามารถโน้มน้าวจิตใจผู้อื่น มีความสามารถในการบริหารจัดการสามารถนำเทคโนโลยีและสารสนเทศสมัยใหม่มาผสมผสานกับภูมิปัญญาท้องถิ่นได้อย่างเหมาะสม สามารถใช้ภาษาในการสื่อสารทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ มีแนวคิดของความเป็น Entrepreneurship และ Relationship ผ่านการฝึกประสบการณ์วิชาชีพจากสถานประกอบการ มีทักษะการนำเสนอและนำความรู้ที่ได้รับไปปรับใช้สังคมทั้งในระดับชาติและนานาชาติ

บัณฑิตสามารถปรับปรุงตนเอง พัฒนางานให้มีคุณภาพ เป็นใจรับฟังความคิดเห็นของคนอื่น และแสวงหาวิธีการใหม่ๆ ที่ดีขึ้น เช่น ความสามารถทางด้านคอมพิวเตอร์ และสารสนเทศ (Information Literacy) มีความสามารถในการปรับตัว และประสานงานกับองค์กรต่างๆ ได้ทั้งในสภาวะการณ์ปกติหรือที่มีความซับซ้อนสูง และมีทรัพยากรอย่างจำกัด มีนวัตกรรม สามารถสร้างงานใหม่ มีความคิดริเริ่มในการประกอบการ มีลักษณะเป็นผู้ผลิตไม่ใช่ผู้ใช้ สร้างสรรค์ความก้าวหน้าทางวิชาการ สามารถพัฒนางานวิจัยทั้งวิจัยบริสุทธิ์และประยุกต์ได้อย่างต่อเนื่อง นำความรู้ที่รับมาพัฒนาเป็นวิธีการความคิด และแนวทางใหม่ๆ มีลักษณะการเรียนรู้แบบนำตนเอง (Active Learning) และทำได้ด้วยตนเอง มีความเชี่ยวชาญชำนาญการ และปฏิบัติงานได้อย่างแม่นยำ มีความสามารถและความชำนาญในการทำงานในท้องถิ่นของตนเองและมีความสามารถระดับโลก (Global)

การศึกษาคุณลักษณะบัณฑิต ได้ประมวลคุณลักษณะเหล่านี้เป็นหลัก ทั้งของสถาบันอุดมศึกษาของไทย และต่างประเทศแล้วจึงตามด้วยแนวคิดของผู้ใช้ และตัวบัณฑิต จากเอกสารเป็นหลัก

แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับสมรรถนะ

ความหมายและแนวคิดเกี่ยวกับสมรรถนะหรือสมรรถภาพตรงกับคำในภาษาอังกฤษว่า Ability หรือ Competency โดยมีผู้ให้ความหมายสมรรถนะไว้ดังนี้

ราชบัณฑิตยสถาน (2537) ให้คำจำกัดความของคำว่าสมรรถนะว่าหมายถึงความสามารถซึ่งหมายถึงมีคุณสมบัติเหมาะสมแก่การจัดทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งได้

চার্জ ศักดิ์คังคาสวัสดิ์ (2548) ให้ความหมายของสมรรถนะไว้ว่าหมายถึงคุณลักษณะเช่นความรู้ ความสามารถความชำนาญ ทักษะ ทักษะ ทักษะ ทักษะ ความเชื่อตลอดจนพฤติกรรมของบุคคลที่จะสามารถปฏิบัติงานให้ประสบความสำเร็จได้

Clelland (1970) ได้ให้ความหมายสมรรถนะโดยอธิบายคุณลักษณะของคนเปรียบเสมือนภูเขาน้ำแข็ง โดยส่วนที่อยู่เหนือน้ำสามารถสังเกตเห็นได้แก่ 1) ทักษะ (Skill) หมายถึงสิ่งที่บุคคลรู้และสามารถทำได้ดี 2) ความรู้ (Knowledge) หมายถึงสิ่งที่บุคคลรู้และเข้าใจในหลักการแนวคิดเฉพาะด้าน เป็นต้น

สมรรถนะของพยาบาลวิชาชีพ

สมรรถนะของพยาบาลวิชาชีพพหุทธิพลของการเปลี่ยนแปลงของยุคสมัยสิ่งแวดล้อมด้านเศรษฐกิจ การเมือง นโยบายการปฏิบัติงานเทคโนโลยีมีผลต่อการบทบาทความรับผิดชอบของพยาบาลวิชาชีพการกำหนด ความรับผิดชอบสมรรถนะของพยาบาลวิชาชีพจึงควรมีอย่างชัดเจนเพื่อใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงาน

Benner (1984) ได้แบ่งระดับสมรรถนะเป็น 5 ระดับ ดังนี้

1. ผู้เริ่มต้น (Novice) เป็นพยาบาลที่จบการศึกษาใหม่เริ่มปฏิบัติงานในวิชาชีพ 1- 2 ปี ยังขาดประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต้องอาศัยการชี้แนะความสนใจมีเฉพาะสิ่งที่มองเห็นหรือจับต้องได้สามารถปฏิบัติการพยาบาลขั้นพื้นฐานได้อีกทั้งยังสามารถพบได้ในพยาบาลที่มีประสบการณ์ในการทำงานมาก่อนแต่มีการเปลี่ยนแปลงหรือย้ายสถานที่ปฏิบัติงานจึงมีสภาพเป็นผู้เริ่มต้นได้เช่นกัน

2. ผู้เรียนรู้ (Advance Beginner) เป็นผู้มีประสบการณ์ในการทำงานทางการพยาบาลมา 3 - 4 ปี และปฏิบัติงานในสถานที่เดิมติดต่อกัน 2 - 3 ปีสามารถเรียนรู้และจดจำประสบการณ์และมองประเด็นสถานการณ์ที่เกิดขึ้นได้แต่ยังไม่สามารถจัดลำดับความสำคัญของประเด็นปัญหาได้ลักษณะการปฏิบัติงานยังไม่สอดคล้องกับความจำเป็นของผู้ป่วยจะเกิดความมั่นใจต่อเมื่อมีผู้นิเทศ

3. ผู้ปฏิบัติ (Competent) เป็นพยาบาลที่มีประสบการณ์ปฏิบัติทางการพยาบาลมา 5 - 7 ปี และปฏิบัติงานในที่เดิมติดต่อกัน 3- 4 ปี มีพัฒนาการมากขึ้นสามารถวางแผนให้การพยาบาลในระยะยาวและปฏิบัติ

งานตามแผนจัดลำดับความสำคัญของปัญหาได้แต่ยังขาดความยืดหยุ่นในการทำงานและต้องการความช่วยเหลือในด้านการจัดการเพื่อให้งานออกมาได้ผลดีและต้องการฝึกฝนในเรื่องการตัดสินใจ

4. ผู้ชำนาญ (Proficient) เป็นพยาบาลผู้ที่มีประสบการณ์การพยาบาลติดต่อกัน 8- 10 ปี สามารถมองสถานการณ์ได้กว้างเข้าใจปัญหาต่างๆ จากประสบการณ์ได้ดีขึ้นมีหลักเกณฑ์ในการพิจารณาว่าต้องคำนึงถึงสิ่งใด

บ้างสามารถในการนำอภิปรายปัญหาของผู้ป่วยโดยดึงเอาสถานการณ์ต่างๆ ที่เป็นประเด็นของปัญหามาใช้เป็นประโยชน์ได้ดีขึ้นสามารถช่วยเหลือผู้ป่วยในภาวะวิกฤติได้

5. ผู้เชี่ยวชาญ (Expert) เป็นพยาบาลที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานมากกว่า 10 ปี เป็นผู้มีความสามารถในการปฏิบัติการพยาบาลสูงกวาระดับผู้ชำนาญจากการมีประสบการณ์สามารถคาดการณ์ถึงสิ่งที่จะเกิดขึ้นกับผู้ป่วยได้แม้ไม่มีข้อมูลหรือสิ่งแสดงใดๆ ปรากฏให้เห็นชัดเจนเชื่อมโยงความคิดและคาดการณ์ได้ว่าอาจจะเกิดปัญหาอะไรตามมาสามารถตัดสินใจทางคลินิกได้ดีและรวดเร็วป้องกันและแก้ไขไม่ให้เกิดปัญหากับผู้ป่วยได้สามารถเข้าใจและมองเห็นปัญหาของผู้ป่วยและญาติแตกต่างจากพยาบาลอื่นๆ เพราะเป็นสัญชาตญาณซึ่งเกิดจากประสบการณ์และเคยพบสถานการณ์ที่คล้ายคลึงมาก่อนสามารถบริหารจัดการสอนชี้แนะรวมทั้งเป็นแบบอย่างแก่พยาบาลที่มีประสบการณ์น้อยกว่าได้เป็นอย่างดี

สมรรถนะพยาบาลวิชาชีพ

สภาการพยาบาลได้กำหนดให้ผู้ที่จบการศึกษาเพื่อขอขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพตามข้อบังคับของพระราชบัญญัติวิชาชีพการพยาบาลและผดุงครรภ์ พ.ศ. 2528 และแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติวิชาชีพการพยาบาลและผดุงครรภ์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2540 เรื่องสมรรถนะหลักที่จำเป็นของผู้ประกอบวิชาชีพพยาบาลและการผดุงครรภ์เพื่อทำให้การบริการของผู้ประกอบวิชาชีพพยาบาลการผดุงครรภ์หรือการพยาบาลและการผดุงครรภ์เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ มีศักยภาพในการพัฒนาตนเองและพัฒนางานอย่างต่อเนื่องโดยเดิมนั้นได้กำหนดสมรรถนะพยาบาลวิชาชีพ 14 สมรรถนะ ต่อมาด้วยความเห็นชอบของคณะกรรมการสภาการพยาบาลในการประชุมครั้งที่ 4 / 2552 เมื่อวันที่ 24 เมษายน พ.ศ. 2552 สภาการพยาบาลจึงได้ประกาศสมรรถนะพยาบาลวิชาชีพขึ้นใหม่ทั้งสิ้น 8 สมรรถนะ (สภาการพยาบาล, 2553) ดังนี้ คือ

- สมรรถนะที่ 1 สมรรถนะด้านจริยธรรมจรรยาบรรณและกฎหมาย
- สมรรถนะที่ 2 สมรรถนะด้านการปฏิบัติการพยาบาลและการผดุงครรภ์
- สมรรถนะที่ 3 สมรรถนะด้านคุณลักษณะเชิงวิชาชีพ
- สมรรถนะที่ 4 สมรรถนะด้านภาวะผู้นำการจัดการและการพัฒนาคุณภาพ
- สมรรถนะที่ 5 สมรรถนะด้านวิชาการและการวิจัย

สมรรถนะที่ 6 สมรรถนะด้านการสื่อสารและสัมพันธภาพ

สมรรถนะที่ 7 สมรรถนะด้านเทคโนโลยีและสารสนเทศ

สมรรถนะที่ 8 สมรรถนะด้านสังคมโดยมีรายละเอียด ดังนี้

สมรรถนะด้านที่ 1 สมรรถนะด้านจริยธรรมจรรยาบรรณและกฎหมายมีความรู้ความเข้าใจทฤษฎีและหลักคุณธรรมจริยธรรม จรรยาบรรณวิชาชีพ ศาสนา และวัฒนธรรม สิทธิมนุษยชน สิทธิผู้บริโภค สิทธิเด็ก สิทธิผู้ป่วย หลักกฎหมายทั่วไป พ.ร.บ. สุขภาพแห่งชาติ พ.ร.บ. สุขภาพจิต พ.ร.บ. หลักประกันสุขภาพ พ.ร.บ. สถานพยาบาล พ.ร.บ. วิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ พ.ร.บ. ที่เกี่ยวข้องของขอบเขตการปฏิบัติการพยาบาล และข้อบังคับว่าด้วยข้อจำกัดและเงื่อนไขการประกอบวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์รวมทั้งข้อบังคับของวิชาชีพอื่นที่เกี่ยวข้องมีจิตสำนึกทางจริยธรรมตระหนักในคุณค่าความเชื่อของตนเองและผู้อื่นมีความไวต่อประเด็นจริยธรรมและกฎหมายมีความสามารถในการตัดสินใจเชิงจริยธรรมและประยุกต์สู่การปฏิบัติการพยาบาลได้อย่างเหมาะสม

1. ตระหนักในคุณค่าความเชื่อของตนเองและผู้อื่นและไม่ใช้คุณค่าความเชื่อของตนเองในการตัดสินผู้อื่นในการพยาบาลโดยแสดงออกถึงการเคารพในคุณค่าความเชื่อและศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์
2. ตระหนักในข้อจำกัดของสมรรถนะตนเองไม่เสี่ยงในการปฏิบัติงานที่อาจเกิดผลเสียต่อผู้ใช้บริการและรักษาผู้รู้อย่างเหมาะสมเพื่อความปลอดภัยของผู้ใช้บริการ
3. แสดงออกถึงความรับผิดชอบต่อผลที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติการพยาบาลของตน
4. ส่งเสริมให้ผู้ใช้บริการได้รับรู้และเข้าใจในสิทธิของตน
5. ปกป้องผู้ที่อยู่ในภาวะเสี่ยงต่อการถูกละเมิดสิทธิหรือได้รับการปฏิบัติที่ผิดหลักคุณธรรมจริยธรรมอย่างเหมาะสม
6. วิเคราะห์ประเด็นจริยธรรมและกฎหมายที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติการพยาบาลตัดสินใจเชิงจริยธรรมและดำเนินการได้อย่างเหมาะสมในสถานการณ์ที่มีความขัดแย้งทางจริยธรรมและ/ หรือกฎหมายที่ไม่ชัดเจน
7. ปฏิบัติการพยาบาลโดยแสดงออกซึ่งความเมตตากรุณาคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของผู้ใช้บริการจรรยาบรรณวิชาชีพกฎหมายและข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง

สมรรถนะด้านที่ 2 สมรรถนะด้านการปฏิบัติการพยาบาลและการผดุงครรภ์ บุรณาการแนวความคิดศาสตร์ทางการพยาบาลศาสตร์ที่เกี่ยวข้องของศิลปะการพยาบาลในการปฏิบัติการพยาบาลระดับพื้นฐานเพื่อให้การพยาบาลแบบองค์รวมที่มีคุณภาพมีประสิทธิภาพและปลอดภัยโดยใช้กระบวนการพยาบาลหลักฐานเชิงประจักษ์ จักษุจริยธรรม จรรยาบรรณวิชาชีพและคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคลในการสร้างเสริมสุขภาพป้องกันโรคดูแลช่วยเหลือฟื้นฟูสภาพแก่ผู้ใช้บริการทุกกลุ่มวัยทั้งผู้ที่อยู่ในภาวะสุขภาพดีภาวะเสี่ยงเจ็บป่วยเฉียบพลันฉุกเฉินวิกฤติและเรื้อรัง โดยเฉพาะการเจ็บป่วยที่เป็นปัญหาสำคัญของประเทศและชุมชน

1. ความรู้ความสามารถในการใช้กระบวนการพยาบาลมีความรู้ความสามารถในการใช้กระบวนการพยาบาลเพื่อให้การพยาบาลผู้ใช้บริการทุกกลุ่มวัยทั้งผู้ที่มีสุขภาพดีภาวะเสี่ยงและเจ็บป่วยเพื่อส่งเสริมสุขภาพป้องกันและแก้ไขปัญหาสุขภาพและความเจ็บป่วยที่สำคัญของประเทศได้อย่างเหมาะสม

1.1 ประเมินสภาพผู้ใช้บริการโดยใช้เทคนิควิธีการประเมินสภาพที่เหมาะสมกับบุคคลวัฒนธรรมภาวะสุขภาพจากแหล่งข้อมูลที่เหมาะสมและได้ข้อมูลที่จำเป็นต่อการปฏิบัติการพยาบาลอย่างบูรณาการ (กาย จิต ปัญญา สังคม)

1.2 ประเมินปัจจัยเสี่ยงและปัจจัยที่ส่งเสริมสุขภาพทั้งปัจจัยด้านบุคคลสิ่งแวดล้อมทางกายภาพสิ่งแวดล้อมด้านสังคมวัฒนธรรม

1.3 วิเคราะห์ข้อมูลและวินิจฉัยการพยาบาลโดยใช้กระบวนการคิดวิเคราะห์ บนพื้นฐานของข้อมูลและหลักการวินิจฉัยการพยาบาลได้อย่างครบถ้วน

1.4 วางแผนการพยาบาลที่สอดคล้องกับข้อวินิจฉัยการพยาบาลโดยใช้ข้อมูลความรู้เชิงประจักษ์ กำหนดเป้าหมายผลลัพธ์ที่ชัดเจนผู้ใช้บริการ/ ครอบครัว/ ผู้ดูแลมีส่วนร่วมในการวางแผนการพยาบาลอย่างเหมาะสมแผนการพยาบาลเป็นแผนที่มีความเป็นไปได้มีความเฉพาะเจาะจงกับผู้ใช้บริการเหมาะสมกับบริบททางสังคมวัฒนธรรมของผู้ใช้บริการ

1.5 ปฏิบัติการพยาบาลที่สอดคล้องกับข้อวินิจฉัยการพยาบาลและแผนการพยาบาลเพื่อให้บรรลุเป้าหมายการพยาบาลโดยใช้ศาสตร์ทางการพยาบาลและศาสตร์ที่เกี่ยวข้องและหลักฐานเชิงประจักษ์ใช้เทคนิควิธีการปฏิบัติการพยาบาลที่ถูกต้องตามหลักวิชาการมีความเหมาะสมกับผู้ใช้บริการและครอบครัวใช้หลักการส่งเสริมการดูแลตนเองหลักความปลอดภัยไขว้ปัญหาทองถิ่นอย่างเหมาะสม

1.6 ประเมินผลการปฏิบัติการพยาบาลอย่างต่อเนื่องสอดคล้องกับเป้าหมาย/ ผลลัพธ์ทางการพยาบาลในระยะเวลาที่เหมาะสมตั้งแต่ผู้ใช้บริการอยู่ในความดูแลจนกระทั่งการปฏิบัติการพยาบาลบรรลุวัตถุประสงค์หรือผู้ใช้บริการสามารถดูแลตนเองได้

1.7 บันทึกทางการพยาบาลได้อย่างถูกต้องครบถ้วนเป็นปัจจุบันตามกระบวนการพยาบาล

2. ความรู้ความสามารถในการสร้างเสริมสุขภาพและการป้องกันโรคมีความรู้ในหลักการกลยุทธ์และกลวิธีในการสร้างเสริมสุขภาพการสร้างเสริมพลังอำนาจการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมและสามารถดำเนินการสร้างเสริมสุขภาพการป้องกันโรคและความเจ็บป่วยในผู้ใช้บริการทุกวัยทั้งสุขภาพดีอยู่ในภาวะเสี่ยงและเจ็บป่วยเพื่อให้สามารถดูแลและพึ่งตนเองได้ทั้งในระดับบุคคลครอบครัวกลุ่มคนและชุมชน

2.1 ประเมินการเจริญเติบโตและพัฒนาการของบุคคลแต่ละวัยและครอบครัวโดยใช้กลวิธีที่เหมาะสมรวมทั้งการประเมินปัจจัยเสี่ยงต่อภาวะสุขภาพวินิจฉัยภาวะสุขภาพการเจริญเติบโตและพัฒนาการของบุคคลแต่ละวัยภาวะเสี่ยงต่อโรคและความเจ็บป่วยที่เป็นปัญหาของประเทศและวางแผนการสร้างเสริมสุขภาพบุคคลและครอบครัวได้อย่างเหมาะสม

2.2 ใช้หลักการสร้างเสริมสุขภาพหลักการทางสุขภาพหลักการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมหลักการเสริมสร้างพลังอำนาจในการเสริมสร้างพฤติกรรมสุขภาพที่สำคัญ เช่นพฤติกรรมออกกำลังกายการรับประทานอาหารการจัดการกับความเครียด เป็นต้น

2.3 ใหญ่มีคุ้มกันโรคตามแนวทางที่กระทรวงสาธารณสุขกำหนด

2.4 ให้ความสำคัญในการเลี้ยงดูและส่งเสริมการเจริญเติบโตและพัฒนาการของเด็กปกติ

2.5 ประเมินวินิจฉัยครอบครัวกลุ่มคนชุมชนโดยใช้เทคนิควิธีที่เหมาะสมและใช้กลวิธีดำเนินการในชุมชนในการสร้างความเข้มแข็งและสร้างความร่วมมือของชุมชนเพื่อดำเนินการลดปัจจัยเสี่ยงต่อสุขภาพและสร้างกิจกรรมสร้างเสริมสุขภาพได้

2.6 วิเคราะห์ความรู้จากภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อนำมาใช้ในการป้องกันโรคและการส่งเสริมสุขภาพได้

2.7 จัดทำโครงการสร้างเสริมสุขภาพการป้องกันโรคและความเจ็บป่วยแก่ครอบครัวกลุ่มคนชุมชน

3. ความรู้ความสามารถในการดูแลผู้เจ็บป่วยอย่างต่อเนื่องมีความรู้ในการตอบสนองของบุคคลและครอบครัวต่อการเจ็บป่วยทั้งทางด้านกายจิตสังคมสามารถให้หลักการบำบัดทางการพยาบาลในการดูแลผู้ใช้บริการที่เจ็บป่วยเฉียบพลันฉุกเฉินวิกฤตและเรื้อรังที่ไม่ซับซ้อนอย่างต่อเนื่องตั้งแต่รับไว้ในการดูแลจนกระทั่งผู้ใช้บริการและครอบครัวสามารถดูแลตนเองได้หรือจนถึงวาระสุดท้ายของชีวิตหรือสามารถส่งต่อได้อย่างเหมาะสมรวมทั้งเข้าใจบทบาทของตนเองในการจัดการสาธารณสุข

3.1 ประเมินภาวะสุขภาพภาวะเสี่ยงความสามารถในการดูแลตนเองวินิจฉัยการพยาบาลและปฏิบัติการพยาบาลผู้ป่วยในภาวะเจ็บป่วยเฉียบพลันฉุกเฉินวิกฤตและเรื้อรังได้อย่างปลอดภัย

3.2 ใช้หลักการและเทคโนโลยีการบำบัดทางการพยาบาล (Nursing Therapeutic Principles and Technology) ในการจัดการอาการการดูแลความสุขสบายการเฝ้าระวังและการป้องกันภาวะแทรกซ้อนการลุกลามของโรคและความพิการรวมทั้งการส่งเสริมการพินทุให้เหมาะสมกับความเจ็บป่วยและความเป็นปัจเจกบุคคลของผู้ใช้บริการ

3.3 ใช้หลักการดูแลต่อเนื่องหลักการดูแลสุขภาพที่บ้านเพื่อพัฒนาศักยภาพผู้ใช้บริการและครอบครัวในการดูแลตนเองได้

3.4 ใช้หลักการดูแลแบบประคับประคอง (Palliative Care) ในการดูแลผู้ป่วยระยะสุดท้ายให้ผู้ป่วยตายอย่างสงบและสมศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์

3.5 วิเคราะห์ความรู้จากภูมิปัญญาท้องถิ่นแสวงหาแหล่งสนับสนุนทางสังคมมาใช้ในการดูแลผู้ใช้บริการที่มีความเจ็บป่วยได้อย่างเหมาะสม

4. ความรู้ความสามารถด้านการพยาบาลครอบครัวและการผดุงครรภ์มีความรู้เกี่ยวกับทฤษฎีครอบครัว การเปลี่ยนแปลงทางสรีระจิตสังคมของหญิงในระยะตั้งครรภ์ ระยะคลอด ระยะหลังคลอด สามารถรับฝากครรภ์ คัดกรองภาวะเสี่ยงทำคลอดปกติให้การพยาบาลมารดาทารกและครอบครัวในระยะหลังคลอดส่งเสริมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่และให้บริการวางแผนครอบครัวได้

4.1 ใช้กระบวนการพยาบาลในการดูแลหญิงและครอบครัวในระยะตั้งครรภ์ ระยะคลอด หลังคลอด และทารกแรกเกิดทั้งในภาวะปกติภาวะเสี่ยงและภาวะแทรกซ้อนให้เหมาะสมกับภาวะสุขภาพตามบริบทของผู้ใช้บริการและครอบครัวโดยประยุกต์ภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ได้อย่างเหมาะสม

4.2 รับฝากครรภ์คัดกรองภาวะเสี่ยงภาวะแทรกซ้อนและส่งต่อได้อย่างเหมาะสม

4.3 ทำคลอดปกติได้รู้วิธีการตัดและซอมแซมฝีเย็บ

4.4 ส่งเสริมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4.5 ช่วยเหลือแพทย์ในการทำสูติศาสตร์หัตถการ

4.6 ให้บริการวางแผนครอบครัวตามขอบเขตวิชาชีพ

4.7 สอนแนะนำให้คำปรึกษาเรื่องการมีเพศสัมพันธ์ที่ปลอดภัยการเตรียมความพร้อมในการมีครอบครัวการเตรียมตัวเป็นบิดามารดาการเตรียมตัวเพื่อการคลอดและการปฏิบัติตนในทุกๆระยะของการตั้งครรภ์ และการคลอดการดูแลทารกแรกเกิด

4.8 สร้างเสริมสัมพันธ์ภาพระหว่างบิดามารดาทารก และครอบครัวในระยะตั้งครรภ์ระยะคลอด และระยะหลังคลอด

5. หัตถการและทักษะ/ เทคนิคการปฏิบัติการพยาบาลทั่วไปมีความรู้ความสามารถในปฏิบัติทักษะและเทคนิคการพยาบาลทั่วไปเพื่อให้การพยาบาลแก่ผู้ใช้บริการทุกกลุ่มวัยทุกภาวะสุขภาพเพื่อบรรเทาอาการและแก้ไขปัญหาสุขภาพ

5.1 การปฏิบัติหัตถการตามข้อบังคับสภาการพยาบาลว่าด้วยข้อจำกัดและเงื่อนไขในการประกอบวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ พ.ศ. 2550 ได้แก่ การทำแผลการตกแต่งบาดแผล การเย็บแผล การตัดไหม การฉาฟในตำแหน่งซึ่งไม่เป็อันตรายต่ออวัยวะสำคัญของร่างกายการถอดเล็บ การจี้หูด หรือจี้ตาปลา การผ่าตัดเอาสิ่งแปลกปลอมที่อยู่ในตำแหน่งซึ่งไม่เป็อันตรายต่ออวัยวะสำคัญของร่างกายออกโดยฉีดยาระงับความรู้สึกทางผิวหนัง การล้างตา

5.2 ทักษะและเทคนิคการปฏิบัติการพยาบาลทั่วไปตามที่สภาการพยาบาลกำหนด

สมรรถนะด้านที่ 3 สมรรถนะด้านคุณลักษณะเชิงวิชาชีพมีบุคลิกภาพน่าเชื่อถือเป็นตัวอย่างที่ดีด้านสุขภาพแสดงออกอย่างเหมาะสมกับบุคคลกาลเทศะ มีการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องมีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพแสดงความคิดเห็นด้วยความรู้ความคิดเชิงวิเคราะหเชื่อมั่นในตนเองอย่างมีเหตุผล

1. บุคลิกภาพเชิงวิชาชีพ

- 1.1 มีบุคลิกภาพที่น่าเชื่อถือในฐานะพยาบาลผู้มีความรู้ความสามารถในการดูแลสุขภาพ
- 1.2 มีความรับผิดชอบซื่อสัตย์มีวินัยในตนเอง
- 1.3 มีความสามารถในการคิดเชิงวิเคราะห์และการใช้วิจารณญาณทางคลินิก (Clinical Judgement)
- 1.4 มีวุฒิภาวะทางอารมณ์สามารถควบคุมอารมณ์และโต้ แยกด้วยเหตุผล
- 1.5 มีพฤติกรรมสุขภาพที่ดีและแสดงออกถึงความพยายามในการลดปัจจัยเสี่ยงต่อสุขภาพของตนเอง
- 1.6 พฤติกรรมบริการโดยแสดงความเต็มใจความกระตือรือร้นในการให้บริการแก่ผู้ใช้บริการ
- 1.7 มีความไวทางวัฒนธรรมและแสดงออกอย่างเหมาะสมกับความเป็นปัจเจกบุคคลวัฒนธรรมของผู้ใช้บริการผู้ร่วมงานและชื่นชมผู้อื่น
- 1.8 ตระหนักในสิทธิและหน้าที่ในการปฏิบัติงานปกป้องสิทธิที่ควรได้รับและรับผิดชอบในหน้าที่ตามขอบเขตวิชาชีพ

2. พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

- 2.1 วิเคราะห์และประเมินตนเองรับฟังคำวิพากษเพื่อพัฒนาตนเอง
- 2.2 แสวงหาโอกาสการพัฒนาตนเองในรูปแบบที่หลากหลายอย่างต่อเนื่อง

2.3 ใฝ่รู้ศึกษาหาความรู้ในการปฏิบัติการพยาบาลความรู้ที่เกี่ยวข้องและนำความรู้มาประยุกต์ใช้ในการพัฒนางานที่รับผิดชอบ

3. มีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพการพยาบาล

- 3.1 แสดงออกถึงความภูมิใจมีอุดมการณ์และศรัทธาในวิชาชีพ
- 3.2 เปนสมาชิกองคกรวิชาชีพสนับสนุนให้ความร่วมมือและรวมกิจกรรมขององคกรวิชาชีพ
- 3.3 มีส่วนรวมในการให้ออกคิดเห็นขอเสนอแนะที่เป็นประโยชน์และการดำเนินงานขององคกรวิชาชีพ
- 3.4 รักษาประโยชน์ของส่วนรวมองคกรและวิชาชีพ

สมรรถนะด้านที่ 4 สมรรถนะด้านภาวะผู้นำการจัดการและการพัฒนาคุณภาพมีความรู้ในทฤษฎีภาวะผู้นำการทำงานเปนทีมทฤษฎีการบริหารเบื้องต้นกระบวนการบริหารจัดการด้านสุขภาพหลักการพื้นฐานทางเศรษฐศาสตร์การประกันคุณภาพและกระบวนการพัฒนาคุณภาพสามารถใช้ความรู้ในการปฏิบัติงานได้อย่างเหมาะสมมีความสามารถในการทำงานเปนทีมในทีมการพยาบาลและทีมสหวิชาชีพเพื่อให้บรรลุเป้าหมายของทีมโดยรวมทั้งความสามารถในการแก้ไขปัญหาได้อย่างเหมาะสมกับสถานการณ์

1. ภาวะผู้นำ

- 1.1 มีคุณลักษณะของผู้นำซึ่งกลวิธีการนำในการปฏิบัติงานได้อย่างเหมาะสม
- 1.2 สามารถให้เหตุผลเพื่อโน้มน้าวให้ผู้อื่นมีความคิดคล้อยตาม
- 1.3 สามารถจูงใจเสริมแรงและสร้างบรรยากาศที่ดีในการปฏิบัติงาน
- 1.4 มีความกล้าในการตัดสินใจเพื่อประโยชน์ของผู้ให้บริการและหน่วยงาน
- 1.5 แสวงหาการสนับสนุนความร่วมมือในการปฏิบัติงานจากผู้เกี่ยวข้อง
- 1.6 เจรจาตอรองดวยเหตุผลและประโยชน์รวมกันในสถานการณ์ที่ไม่ซับซ้อน
- 1.7 มีส่วนรวมในการผลักดันให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขององคกร

2. การบริหารจัดการและการพัฒนาคุณภาพการพยาบาล

- 2.1 มีความรู้ และสามารถบริหารจัดการงานที่รับผิดชอบได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- 2.2 กำหนดเป้าหมายงานที่ได้รับมอบหมายจัดลำดับความสำคัญและวางแผนการปฏิบัติงานได้อย่างเหมาะสมกับสถานการณ์และทรัพยากรเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย
- 2.3 ประเมินผลลัพธ์การปฏิบัติงานของตนและหาแนวทางในการพัฒนางานให้มีผลลัพธ์ที่ดีขึ้น

2.4 มีความรู้ มีเจตคติที่ดี มีความสามารถในการทำกิจกรรมพัฒนาคุณภาพและมีส่วนร่วมในการดำเนินงานประกันคุณภาพการพยาบาลและของหน่วยงาน

2.5 สามารถแก้ไขปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานโดยใช้ข้อมูลความรู้และวิธีการที่เหมาะสม

3. การทำงานเป็นทีม

3.1 มีความรู้ในหลักการทำงานเป็นทีมและการสร้างทีมงาน

3.2 ปฏิบัติงานในฐานะสมาชิกทีมการพยาบาล/ ทีมสหวิชาชีพและองค์กรอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องโดยการให้ข้อมูลความรู้ ขอคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ และการให้ความร่วมมือในการปฏิบัติงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมายร่วมกัน

3.3 ปฏิบัติงานในฐานะหัวหน้าทีมการพยาบาล/ หัวหน้าเวร/ หัวหน้าโครงการได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยการวิเคราะห์ งานมอบหมายงานปฏิบัติกิจกรรมของหัวหน้าทีม/ หัวหน้าเวร/หัวหน้าโครงการในการประชุม ปรึกษาการติดตามการปฏิบัติงานของสมาชิกทีมการประเมินผลการปฏิบัติงานและให้ข้อชี้แนะเพื่อป้องกันปัญหาในการปฏิบัติงาน

3.4 รับผิดชอบการทำงานของทีมและผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น

4. การใช้ทรัพยากรในการปฏิบัติงานให้เกิดประโยชน์สูงสุด

4.1 จัดหาและจัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็นในการปฏิบัติงานให้เพียงพอ พร้อมใช้

4.2 ใช้วัสดุอุปกรณ์ให้ตรงตามวัตถุประสงค์และหลักวิชาการตามความจำเป็นและอย่างคุ้มค่า รวมทั้งป้องกันความเสียหายที่อาจเกิดขึ้น

4.3 ประยุกต์ใช้วิธีการปฏิบัติพยาบาลที่คำนึงถึงต้นทุนและการเพิ่มมูลค่าในการปฏิบัติการพยาบาล

สมรรถนะด้านที่ 5 สมรรถนะด้านวิชาการและการวิจัยตระหนักในความสำเร็จของการทำวิจัยและการพัฒนาความรู้มีความรู้พื้นฐานในกระบวนการทำวิจัยและการจัดการความรู้การพิจารณาการใช้ประโยชน์จากความรู้เชิงประจักษ์ในการปฏิบัติงานและการเผยแพร่ความรู้กับทีมสุขภาพและสาธารณะ

1. ตระหนักรู้ในสิ่งที่ตนไม่รู้และมีคำถามที่เกิดจากการปฏิบัติงานที่จะนำไปสู่การแสวงหาความรู้

2. สืบค้นความรู้ด้วยวิธีการที่เหมาะสมสรุปประเด็นความรู้จากตำรา บทความวิชาการ และงานวิจัยที่ไม่ซับซ้อนและสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานได้

3. สรุปประเด็นความรู้จากประสบการณ์ของตนเองได้และสามารถถ่ายทอดความรู้ให้ผู้อื่นเข้าใจได้

4. แลกเปลี่ยนเรียนรู้ความรู้ในการปฏิบัติงานกับผู้ร่วมงานผู้เกี่ยวข้องในการพัฒนางานและแก้ไขปัญหาในการปฏิบัติงาน

5. ให้ความร่วมมือในการดำเนินการวิจัยที่เป็นประโยชน์ต่อผู้ใช้บริการ หน่วยงาน และสังคมโดยไม่ละเมิดสิทธิของผูถูกวิจัยและคำนึงถึงจรรยาบรรณนักวิจัย

6. ประยุกต์ใช้กระบวนการวิจัยในการแสวงหาความรู้เพื่อพัฒนาการปฏิบัติการพยาบาล

สมรรถนะด้านที่ 6 สมรรถนะด้านการสื่อสารและสัมพันธ์ภาพมีความรู้และทักษะในการติดต่อสื่อสาร

การนำเสนอข้อมูลและแลกเปลี่ยนข้อมูลอย่างมีประสิทธิภาพการสร้างสัมพันธ์ภาพระหว่างบุคคลมีความตระหนักในความถูกต้องของการสื่อสารและการสร้างปฏิสัมพันธ์ตามบทบาทหน้าที่

1. การติดต่อสื่อสาร

1.1 สามารถฟังอย่างเข้าใจ (Empathic Listening) และสรุปประเด็นจากการฟังได้อย่างถูกต้องชัดเจน

1.2 สามารถอ่านข้อมูลความรู้ทางวิชาการภาษาไทย ภาษาอังกฤษ และสรุปประเด็นสำคัญ

1.3 เขียนเอกสารทางวิชาการภาษาไทยได้ถูกต้องตามหลักวิชาการและการอ้างอิงที่เป็นสากล

1.4 สามารถให้ข้อมูลข่าวสารความรู้ทางการแพทย์และสุขภาพแก่ผู้ใช้บริการและผู้เกี่ยวข้องโดยเลือกใช้ถ้อยคำภาษา และสื่อที่เหมาะสม

1.5 มีทักษะในการสื่อสารเชิงวิชาชีพรวมทั้งการให้คำปรึกษาและการสร้างบรรยากาศให้เกิดความเชื่อถือในฐานะผู้ประกอบการวิชาชีพ

2. การสร้างสัมพันธ์ภาพ

2.1 ยอมรับในความแตกต่างทางความคิดโดยแสดงออกด้วยภาษาท่าทางการให้ข้อคิดเห็นที่เหมาะสม

2.2 มีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นด้วยความเคารพในความเปราะบางบุคคลด้วยความเสมอภาค

2.3 ให้และรับความช่วยเหลือจากผู้อื่นได้ตามศักยภาพและความเหมาะสม

2.4 มีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลในทีมสุขภาพและบุคคลที่เกี่ยวข้องตามแนวปฏิบัติในสังคมนั้นๆ อย่างเหมาะสม

2.5 มีสัมพันธ์ภาพเชิงวิชาชีพอย่างเหมาะสม

สมรรถนะด้านที่ 7 สมรรถนะด้านเทคโนโลยีและสารสนเทศมีความรู้และทักษะเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ โปรแกรมใช้งานพื้นฐานในการประมวลผลคำนวณจัดเก็บและการนำเสนอการใช้อินเตอร์เน็ตในการสืบค้นข้อมูล

ความรู้ด้านสุขภาพและการพยาบาลความรู้เรื่ององค์ประกอบของเทคโนโลยีสารสนเทศระบบสารสนเทศด้านสุขภาพและการพยาบาลระบบการจำแนกข้อมูลทางการแพทย์และการนำสารสนเทศมาใช้ในการบริหารการปฏิบัติการพยาบาลการศึกษาและการวิจัย

1. มีความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์โปรแกรมการใช้งานของประกอบของเทคโนโลยีสารสนเทศ และระบบสารสนเทศด้านสุขภาพและการพยาบาลและระบบการจำแนกข้อมูลทางการพยาบาล
2. ใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์พื้นฐานที่จำเป็นในการปฏิบัติงานโปรแกรมวิเคราะห์พื้นฐานโปรแกรมนำเสนอ งาน การประมวลผล จัดเก็บ และนำเสนอข้อมูลข่าวสาร
3. ใช้เครือข่ายสื่อสารทางอิเล็กทรอนิกส์ในการสืบค้นข้อมูลข่าวสารด้านสุขภาพ และการพยาบาล และความรู้ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งติดต่อสื่อสารแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างบุคคลากรในทีมสุขภาพและบุคคลทั่วไป
4. มีส่วนรวมในการจัดเก็บข้อมูลเพื่อจัดทำและพัฒนาฐานข้อมูลทางการพยาบาล
5. มีส่วนรวมในการพัฒนาระบบสารสนเทศในหน่วยงาน

สมรรถนะด้านที่ 8 สมรรถนะด้านสังคมมีความรู้ในการเปลี่ยนแปลงทางสังคม เศรษฐกิจ การเมือง วัฒนธรรม มีความสามารถในการวิเคราะห์ข้อมูลข่าวสารเพื่อนำมาใช้ประโยชน์ต่อการพัฒนาวิชาชีพและสังคม มีส่วนรวมในการพัฒนาระบบสุขภาพและสังคมสามารถปรับตัวให้สอดคล้องกับบริบททางสังคม เพื่อดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข

1. ติดตามการเปลี่ยนแปลงทางสังคม เศรษฐกิจและการเมืองอย่างสม่ำเสมอจากแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เที่ยงตรง
2. วิเคราะห์และประเมินข้อมูลข่าวสารการเปลี่ยนแปลงทางสังคม เศรษฐกิจ และการเมืองเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ที่เกี่ยวข้อง
3. มีส่วนรวมในการกำหนดนโยบายด้านสุขภาพของหน่วยงานท้องถิ่นประเทศและองค์กรวิชาชีพ
4. ปรับตัวให้สอดคล้องกับบริบททางสังคม วัฒนธรรม ยึดหลักปฏิบัติตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
5. ดำรง ส่งเสริมค่านิยม วัฒนธรรมของชาติ ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวิถีชีวิตชุมชนมีวิจารณญาณในการเลือกรับวัฒนธรรมที่หลากหลาย

สวนในต่างประเทศนั้น Tilley (2008) ได้วิเคราะห์แนวคิด (Concept Analysis) สมรรถนะทางการพยาบาลโดยใช้รูปแบบ 7 ขั้นตอนของ Walker and Arant โดยการค้นหาคำว่า “Competency” ได้เอกสารจากฐานข้อมูล CINAHL 187 บทความและ Ovid 60 บทความพบว่าสมรรถนะหลักของพยาบาลวิชาชีพ

ได้แก่ 1) การประเมินและการบำบัดทางการพยาบาล 2) การสื่อสาร 3) การคิดวิเคราะห์ 4) การสอน

5) การสร้างสัมพันธภาพ 6) การบริหารจัดการ 7) ภาวะผู้นำและ 8) ความรู้ในการนำไปปฏิบัติการศึกษาพบว่าการศึกษามรรคนะมุ่งอธิบายการปฏิบัติหรือพฤติกรรมไม่ได้มุ่งศึกษาคุณสมบัติพื้นฐานหรือความชำนาญรายบุคคลยังมีการศึกษาจำนวนน้อยเกี่ยวกับอิทธิพลต่อการปฏิบัติทางคลินิกหรือผู้ป่วยหรือผลลัพธ์ระบบสุขภาพโดยตรงและนิยมศึกษาอย่างแพร่หลายในการลดช่องว่างระหว่างการศึกษาและการปฏิบัติผลลัพธ์ในการดูแลผู้ป่วย การตัดสินใจทางคลินิกและการอธิบายในด้านการศึกษา (สืบค้นจากเว็บไซต์ [วันที่ 23 ธันวาคม 2561] http://digital_collect.lib.buu.ac.th/dcms/files/52920712/chapter2.pdf)

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ประภาพรรณ เปลี่ยนแก้ว และ เนาวนิจ พึ่งจันทร์เดช (2559) ศึกษาความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิตต่อสมรรถนะของบัณฑิตพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลตำรวจ ผลการวิจัย พบว่าความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิตต่อสมรรถนะของบัณฑิตพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลตำรวจ ปีการศึกษา 2554 โดยรวม อยู่ในระดับมาก และในรายด้าน พบว่าผู้ใช้บัณฑิตมีระดับความพึงพอใจในระดับมากที่สุดในด้านคุณธรรม จริยธรรม และบัณฑิตพยาบาลที่สำเร็จการศึกษาจากวิทยาลัยพยาบาลตำรวจ ปีการศึกษา 2554 มีสมรรถนะทางวิชาชีพที่วิทยาลัยพยาบาลกำหนดในด้านคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ, ด้านความรู้ความสามารถพื้นฐานที่ส่งผลต่อการทำงาน, และด้านความรู้ความสามารถทางวิชาชีพ ในระดับมากที่สุด ซึ่งผู้รับผิดชอบในการจัดการศึกษาพยาบาลควรปรับปรุงทักษะทางวิชาชีพให้มากขึ้น โดยอาจจัดเสริมประสบการณ์ทางวิชาชีพหรือจัดหผู้ป่วยที่ผู้เรียนสามารถฝึกทักษะได้มากขึ้นและศึกษาการพัฒนาแบบการเรียนการสอนภาคปฏิบัติ

ปริญญ ชัยกองเกียรติ และ นุศรา ดาวโรจน์ (2557) ศึกษาสถานการณ์การทำงานของบัณฑิตสถาบันพระบรมราชชนก รุ่นสำเร็จปีการศึกษา 2552 ผลการวิเคราะห์พบว่าบัณฑิตสถาบันพระบรมราชชนก ส่วนใหญ่ทำงานตรงตามหลักสูตรที่จบ โดยเฉพาะหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตทำงานตรงตามหลักสูตรที่จบร้อยละ 100.00 มีสถานภาพการทำงานเป็นลูกจ้างชั่วคราวมากที่สุดถึงร้อยละ 87.7 เป็นข้าราชการเพียงร้อยละ 7.4 และกลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจในเพื่อนร่วมงานมากที่สุด รองลงมาเป็นงานที่ทำในทางตรงกันข้ามมีความพึงพอใจต่อเงินเดือนที่ได้รับน้อยที่สุด รองลงมาเป็นตำแหน่งปัจจุบันและความก้าวหน้าของสายงาน ผลวิจัยชี้ให้เห็นว่าการได้รับบรรจุเป็นข้าราชการภายหลังสำเร็จการศึกษามีผลต่อการตัดสินใจวางแผนงานในอนาคตมาก จึงเป็นข้อมูลสำคัญที่จะนำไปใช้ในการวางแผนพัฒนากำลังคน

รจนารถ ชูใจ (2555) ความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิตต่อคุณภาพบัณฑิตพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ราชบุรี ปีการศึกษา 2555 ผลการวิจัยพบว่าค่าเฉลี่ยความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิตต่อคุณภาพบัณฑิต โดยรวมอยู่ในระดับดี และคุณภาพแต่ละด้านอยู่ในระดับดีเช่นกัน โดยด้านที่ได้ค่าเฉลี่ยความพึงพอใจสูงสุดคือ ด้านพฤติกรรมบริการสุขภาพด้วยหัวใจความเป็นมนุษย์ ส่วนด้านที่ได้ค่าเฉลี่ยความพึงพอใจน้อยที่สุดคือ ด้าน

ความรู้ รองลงมาได้แก่ ด้านทักษะทางปัญญา จากผลการวิจัย ควรสนับสนุนให้มีการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพบัณฑิต ทั้ง 7 ด้านอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะด้านความรู้และทักษะทางปัญญา ควรมีการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนที่เอื้อต่อการ สืบค้นข้อมูล การเพิ่มพูนความรู้ และพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์

อรุณี อุปแก้ว, ประภัสสร วงษ์ศรี, ภควรรณ สมบูรณ์ และ สุภาพร ประนัดทา (2558) ศึกษาความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิตหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ผลการวิจัยพบว่าความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิตโดยรวม อยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาคะแนนความพึงพอใจรายด้านพบว่า ด้านจรรยาบรรณวิชาชีพ ด้านวิชาการ/การปฏิบัติงานทางวิชาชีพ ด้านคุณธรรมและจริยธรรม ด้านความสามารถในการสื่อสาร ด้านคุณลักษณะการเป็นผู้นำ และด้านบุคลิกภาพ อยู่ในระดับมาก ควรมีการบูรณาการการเรียนการสอนและกิจกรรมพัฒนานักศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพบัณฑิตให้สอดคล้องกับสถานการณ์ และบริบททางสุขภาพที่เปลี่ยนไป สามารถใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ ใช้หลักตรรกะ คณิตศาสตร์และสถิติ รวมทั้งสามารถสะท้อนกระบวนการคิดของตนเอง เมื่อพบงานใหม่ที่ท้าทาย และสามารถพัฒนาแก้ปัญหาได้อย่างสร้างสรรค์

เบญจพร จึงเกรียงไกร, เพ็ญนภา อุ่นสนิท และ รุจิเรศ ธนุรักษ์ (2551) ศึกษาความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชา/นายจ้างต่อความสามารถบัณฑิตพยาบาลศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล ผลการวิจัยพบว่า ผู้บังคับบัญชามีความพึงพอใจต่อสมรรถนะด้านคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพและการสื่อสารและสร้างสัมพันธภาพของบัณฑิตอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อแต่ละสมรรถนะพบว่า การตรงต่อเวลามีคะแนนเฉลี่ยมากที่สุดและการใช้ภาษาอังกฤษในการทำงานมีคะแนนน้อยที่สุด จำนวนของบัณฑิตที่ผู้บังคับบัญชาพึงพอใจต่อความรู้ความสามารถอยู่ในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 56.5 ระดับปานกลางคิดเป็นร้อยละ 35.9 จากผลการศึกษาคควรนำไปสู่การพัฒนาการจัดการเรียนการสอนที่ทำให้บัณฑิตมีสมรรถนะทุกด้านมากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านการบริหารจัดการ การใช้ภาษาอังกฤษและการวินิจฉัยและรักษาโรคเบื้องต้นเพื่อเพิ่มความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชาต่อการปฏิบัติงานของบัณฑิต

ฉันทยาภรณ์ เหนี่ยวตระกูล และคณะ (2559) ศึกษาคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามมุมมองของผู้ใช้บัณฑิต คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ผลการวิจัยพบว่า คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามแนวคิดมาตรฐานการเรียนรู้ตามมาตรฐานคุณวุฒิ สาขาพยาบาลศาสตร์ และคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์แห่งมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ที่แสดงออกทั้งระดับปริญญาตรี โท และเอก โดยรวมอยู่ในระดับมาก ในขณะที่ผู้ใช้บัณฑิตระดับปริญญาตรี โท และเอก มีความต้องการโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามสมรรถนะผู้ประกอบการวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ ระดับปริญญาตรีอยู่ในระดับปานกลาง ในขณะที่ผู้ใช้บัณฑิตมีความต้องการอยู่ในระดับมาก ผลการศึกษาครั้งนี้สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงหลักสูตร การจัดการเรียนการสอนให้ตอบสนองตามความต้องการของผู้ใช้บัณฑิต เพื่อให้บัณฑิตสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สุภาพร ชื่นชูจิตรและคณะ (2559) การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคาดหวังของผู้ใช้บัณฑิต และเพื่อเปรียบเทียบความคาดหวังของผู้ใช้บัณฑิตต่างหน่วยงาน ต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ของบัณฑิต พบว่า ผู้ใช้บัณฑิตส่วนใหญ่มีตำแหน่งเป็นผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จากการวิเคราะห์ระดับความคาดหวังของผู้ใช้บัณฑิตต่อคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ ในภาพรวม ทั้งหมด 11 ด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.33$) และมีความคาดหวังไม่แตกต่างกันทางสถิติ ($p\text{-value} = 0.72$) ระหว่างผู้ใช้บัณฑิตต่างกลุ่ม หน่วยงาน โดยคุณลักษณะหลักของบัณฑิตที่ผู้ใช้บัณฑิตมีความคาดหวังสูงที่สุด ในระดับมากที่สุด 3 อันดับแรก คือ จรรยาบรรณต่อวิชาชีพ ($\bar{x} = 4.73$) รองลงมา คือการจัดการสุขภาพในชุมชน และ สุขศึกษาและการส่งเสริมสุขภาพ ตามลำดับ ส่วนด้านที่คาดหวังน้อยที่สุดในผู้ใช้บัณฑิตทุกกลุ่ม คือ การรักษาพยาบาลเบื้องต้น ($\bar{x} = 3.74$) แต่ยังคงอยู่ในระดับมาก และเป็นเพียงด้านเดียวที่มีความคาดหวังแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ($p\text{-value} = 0.002$) การวิจัยนี้ชี้ให้เห็นว่าผู้ใช้บัณฑิตทุกกลุ่มให้ความสำคัญต่อคุณลักษณะด้านจรรยาบรรณต่อวิชาชีพมากที่สุด และคาดหวังให้บัณฑิตมีความสามารถในการส่งเสริมสุขภาพ และจัดการสุขภาพในชุมชนได้ รวมทั้ง การควบคุม ป้องกันโรค การรักษาพยาบาลเบื้องต้น การคุ้มครองผู้บริโภค และการฟื้นฟูสภาพ ตามลำดับ ซึ่งสาขาวิชาจะได้นำ ข้อมูลต่างๆ เหล่านี้เป็นแนวทางในการจัดการรายวิชา กระบวนการเรียนการสอน รวมทั้งกิจกรรมต่างๆ เพื่อผลิต บัณฑิตของหลักสูตรให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์สอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้บัณฑิต

ศุจิกา ภูมิโคกรักษ์ และคณะ (2559) มุมมองของผู้ใช้บัณฑิตต่อคุณลักษณะบัณฑิตสะท้อนคุณภาพของ ผลผลิตทางการศึกษาของสถาบันการศึกษา มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาคูณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ตาม มุมมองของผู้ใช้บัณฑิตที่มีต่อบัณฑิตทุกระดับที่สำเร็จการศึกษาจากคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ในประเด็นของ 1) บัณฑิตที่พึงประสงค์แห่งมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ 2) มาตรฐานผลการเรียนรู้ตามมาตรฐานคุณวุฒิ สาขาพยาบาลศาสตร์ และ 3) สมรรถนะผู้ประกอบการพยาบาลและการผดุงครรภ์ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้การ วิจัยได้แก่ ผู้ใช้บัณฑิตของผู้สำเร็จการศึกษาจากคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ประจำปีการศึกษา 2556-2557 ผลการวิจัยพบว่า 1) คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์แห่งมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ที่แสดงออกทั้ง ระดับปริญญาตรี โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.88$) ในขณะที่ผู้ใช้บัณฑิตระดับปริญญาตรี มีความต้องการ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.64$) ผลการวิจัยครั้งนี้ผู้บริหารหลักสูตรและคณาจารย์ผู้สอนสามารถนำไปเป็น แนวทางในการพัฒนาวิธีการจัดการเรียนการสอนโดยคำนึงถึงความต้องการของผู้ใช้บัณฑิตเป็นสำคัญและ สอดคล้องกับการพัฒนาทักษะในศตวรรษที่ 21 โดยเพิ่มทักษะด้านสังคม ชีวิตและการทำงาน เช่น ภาวะผู้นำ ความ รับผิดชอบ ความยืดหยุ่น ความสามารถในการปรับตัวและการปฏิบัติงานร่วมกับผู้อื่น ฯลฯ ทักษะการเรียนรู้และ นวัตกรรม เช่น การสื่อสาร การร่วมมือทำงาน การคิดเชิงวิพากษ์และการแก้ไขปัญหา ฯลฯ รวมทั้งทักษะด้าน เทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อให้บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาออกไปมีทักษะ ความสามารถให้บริการด้านการพยาบาลแก่ บุคคล ชุมชนสังคม และประเทศชาติต่อไป

ผลการทบทวนวรรณกรรม สรุปว่ามุมมองของผู้ใช้บัณฑิตต่อคุณลักษณะของบัณฑิตสะท้อนถึงคุณภาพ ของการผลิตของสถาบันการศึกษาพยาบาล ความต้องการของผู้ใช้บัณฑิตมีความสอดคล้องกับการพัฒนาทักษะใน ศตวรรษที่ 21 โดยเสนอให้เพิ่มทักษะด้านสังคม ชีวิต และการทำงาน ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม รวมทั้งด้าน

เทคโนโลยีสารสนเทศ และความสามารถให้บริการด้านพยาบาล แก่ ชุมชน สังคม และประเทศชาติ (ศุจิภา ภูมิ โคกรักษ์ และคณะ,2559) ผู้ใช้บัณฑิตมีความคาดหวังสูง 3 อันดับแรก คือ จรรยาบรรณต่อวิชาชีพ การจัดการ สุขภาพในชุมชน และการรักษาเบื้องต้น (สุภาพร ชื่นชูจิตร์และคณะ,2559) ผู้ใช้บัณฑิตระดับปริญญาตรีมีความ ต้องการโดยรวมในระดับปานกลางด้านคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามสมรรถนะของผู้ประกอบวิชาชีพ การพยาบาลและการผดุงครรภ์ ผู้วิจัยเสนอแนะให้จัดการเรียนการสอนที่ตอบสนองความต้องการของผู้ใช้บัณฑิต เพื่อให้บัณฑิตปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ (ธัญยาภรณ์ เหนี่ยวตระกูล และคณะ,2559) ความพึงพอใจของผู้ ใช้บัณฑิตโดยรวมมีความพึงพอใจในระดับมากในด้านต่างๆ ดังนี้ ด้านจรรยาบรรณวิชาชีพ ด้านวิชาการ/ปฏิบัติงาน ทางวิชาชีพ ด้านคุณธรรมและจริยธรรม ด้านความสามารถในการสื่อสาร ด้านคุณลักษณะการเป็นผู้นำและด้าน บุคลิกภาพรวมทั้งเสนอแนะให้พัฒนาคุณภาพบัณฑิตให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและสุขภาพ ตลอดจนสามารถใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ ใช้หลักตรรกะคณิตศาสตร์สถิติ รวมทั้งสามารถสะท้อนกระบวนการคิด ของตนเองเมื่อพบกับสิ่งท้าทายใหม่ๆ และสามารถพัฒนาแก้ปัญหาได้อย่างสร้างสรรค์ (อรุณี อุปแก้ว และคณะ, 2558) นอกจากนี้ผลการวิจัยของ เบญจพร จิงเกรียงไกร, เพ็ญญา อุ่นสนิท และ รุจิเรศ ธนุรักษ์, (2551) พบว่า ความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิตต่อความสามารถของบัณฑิตพยาบาลพบว่าผู้ใช้บัณฑิตมีความพึงพอใจต่อสมรรถนะ ด้านคุณธรรมจริยธรรม จรรยาบรรณวิชาชีพ การสื่อสาร และการสร้างสัมพันธ์ภาพของบัณฑิตอยู่ในระดับมาก และสมรรถนะการตรงต่อเวลามีค่าเฉลี่ยมากที่สุด และการใช้ภาษาอังกฤษในการทำงานมีคะแนนน้อยที่สุด ได้ เสนอแนะว่า ควรพัฒนาการจัดการเรียนการสอนการจัดการเรียนการสอนที่ทำให้บัณฑิตมีสมรรถนะทุกด้านมาก ขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านการบริหารจัดการ การใช้ภาษาอังกฤษและการวินิจฉัยและรักษาโรคเบื้องต้น รจนาภร ดชูใจ (2555) พบว่าค่าเฉลี่ยความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิตอยู่ในระดับดี คือพฤติกรรมบริการสุขภาพ ส่วนด้านที่ มีความพึงพอใจน้อยที่สุดคือความรู้ รองลงมาคือด้านทักษะทางปัญญาและเสนอแนะให้มีการพัฒนาความรู้และ ทักษะทางปัญญา ปริยนุช ชัยกองเกียรติ และ นุศรา ดาวโรจน์ (2557) พบว่าบัณฑิตพยาบาลมีความพึงพอใจใน เพื่อนร่วมงานมากที่สุด ประภาพรรณ เปลี่ยนแก้ว และ เนาวนิจ พึ่งจันทร์เดช (2559) พบว่าความพึงพอใจของผู้ใช้ บัณฑิตต่อสมรรถนะของบัณฑิตพยาบาลโดยรวมอยู่ในระดับความพึงพอใจสูงสุด พบว่าผู้ใช้บัณฑิตมีระดับความ พึงพอใจด้านคุณธรรมจริยธรรม ด้านความรู้ความสามารถพื้นฐานที่ส่งผลต่อการทำงานและด้านความรู้ ความสามารถทางวิชาชีพมีระดับความพึงพอใจมากที่สุด

การเปลี่ยนแปลงทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม การศึกษาและประชากร ซึ่งมีผลต่อภาวะสุขภาพ และการดูแล ด้านสุขภาพของประชาชนโดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านอุตสาหกรรมและด้านบริการมีการแข่งขันสูงจากการ เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของรูปแบบการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในชีวิตประจำวันมากขึ้น ก่อให้เกิดพฤติกรรมที่ ไม่เหมาะสมด้านการใช้พลังงานที่น้อยลง เป็นเหตุให้เกิดโรคไร้เชื้อตามมา นอกจากนี้ประชาชนรับรู้และตระหนักใน สิทธิของตนเองมากขึ้น มีการฟ้องร้องมากขึ้นเมื่อคุณภาพการรักษายาบาลไม่เป็นไปตามความคาดหวัง มีการ เปลี่ยนแปลงทั้งในด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและเทคโนโลยีการวินิจฉัย และการรักษาที่ทันสมัย ทำให้การรักษา ได้ผลดีขึ้น ส่งผลให้คนมีอายุยืนยาวขึ้นประกอบกับผลของความสำเร็จของการคุมกำเนิดทำให้ประชากรเด็กและ วัยรุ่นลดลงมาก บุคคลยุคเบบี้บูมซึ่งเป็นประชากรกลุ่มใหญ่ทยอยเข้าสู่วัยผู้สูงอายุ ทำให้เกิดสังคมผู้สูงวัยมาก นอกจากนี้ในสภาพการณ์ปัจจุบัน พบว่ายังมีปัญหาและปัจจัยหลายประการที่ส่งผลต่อคุณภาพการบริการการ

พยาบาล และการผดุงครรภ์ การจัดการศึกษา และการวิจัยตลอดจนด้านกฎหมายและองค์วิชาชีพ สถานการณ์ และปัญหาที่เกิดขึ้นทำให้การศึกษาพยาบาลต้องมีการเตรียมตัวรองรับในการผลิตบัณฑิต พยาบาลวิชาชีพที่มี คุณภาพ เพื่อให้บริการได้อย่างสอดคล้องกับสภาพปัญหาสังคมและปัญหาสุขภาพดังกล่าว (จารีศรี กุลศิริปัญญา, 2558) ดังนั้น สมรรถนะของบัณฑิตที่จบใหม่เป็นหลักสูตรที่พัฒนาจากกรอบมาตรฐานคุณวุฒิการศึกษาพยาบาล ศาสตร์ที่ครอบคลุมผลลัพธ์การเรียนรู้ในการผลิตพยาบาลให้มีคุณลักษณะที่สอดคล้องกับสถานการณ์การ เปลี่ยนแปลงของสังคมวัฒนธรรม เศรษฐกิจ และปัญหาสุขภาพจากปัจจัยต่างๆ ที่มากระทบ

กรอบแนวคิดการวิจัย

สมรรถนะของบุคคลมีความเกี่ยวข้องกับคุณภาพการทำงาน

แนวคิดทฤษฎีระบบของ Katz, D & Kahn, R (1966) เป็นระบบเปิด ภายใต้ระบบใหญ่จะประกอบด้วย ระบบย่อยๆ ซึ่งมีกระบวนการในการทำงาน ประกอบด้วยปัจจัยนำเข้า (input) กระบวนการดำเนินงาน (Process) และผลที่ได้ (Output) มีลำดับการจัดการอย่างต่อเนื่องและเชื่อมโยงกันอย่างเป็นระเบียบและต่างมีสัมพันธ์ภาพ หรือมีปฏิสัมพันธ์แลกเปลี่ยนข้อมูลกันเพื่อการปรับปรุงพัฒนาโดยตลอดกับระบบย่อยอื่น ๆ แม้จะมีระบบรอง ๆ หรือย่อย ๆ ลงไป แต่ต้องผูกพันอยู่กับระบบใหญ่เสมอตั้งแต่ขั้นตอนปัจจัยนำเข้า (ป้อนเข้า) (Input) กระบวนการ (Process) จนถึงผลหรือขั้นสุดท้ายของแต่ละระบบย่อยในการทำงาน (output) โดยปัจจัยนำเข้าของระบบย่อย หรืองานหนึ่งอาจเป็นปัจจัยผลสุดท้ายของงานอีกงานหนึ่ง (กนกวรรณ ศิลปกรรมพิเศษ และคณะ, 2554) ดังนั้น การประเมินการรับรู้ความพึงพอใจสมรรถนะบัณฑิต จากผู้ใช้บัณฑิตซึ่งเป็นลูกค้าภายนอกจึงเป็นการประเมินผล ผลิตจากการใช้หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ส่วนเนื้อหาแนวทางการประเมินสมรรถนะการปฏิบัติงานพยาบาล วิชาชีพการพยาบาลและผดุงครรภ์ทั้ง 8 ด้านสามารถใช้แนวคิดทฤษฎีของเบนจามิน บลูม Taxonomy (1956) เนื่องจากองค์ประกอบผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตรคุณวุฒิการอุดมศึกษา (2525) สาขาการพยาบาลศาสตร์ มา จากการศึกษาวิจัยการใช้แนวคิดของทฤษฎีดังกล่าวในการกำหนดมาตรฐานผลลัพธ์การเรียนรู้เพื่อให้ได้คุณลักษณะ ของบัณฑิตที่พึงของสังคม และการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยต้องการศึกษาความสัมพันธ์รายด้านระหว่างผลลัพธ์การเรียนรู้ ของหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตกับสมรรถนะพยาบาลวิชาชีพการพยาบาลและผดุงครรภ์ จึงใช้ทฤษฎีดังกล่าวเป็น แนวทางการวิจัยครั้งนี้

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบสำรวจ เก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถามเชิงปริมาณ

8.1 ประชากร

ผู้ใช้บัณฑิตและบัณฑิต คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต รุ่นที่ 1 ปีการศึกษา 2557 ตัวอย่าง คือ ผู้ใช้บัณฑิตพยาบาลจาก คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต ที่สำเร็จการศึกษาปีการศึกษา 2560 จำนวน 110 คน ประกอบด้วย พยาบาลหัวหน้าตึก จำนวน 40 คน พยาบาลอาวุโสผู้ร่วมงาน จำนวน 30 คน และรองหัวหน้าตึก/ผู้ช่วยหัวหน้าตึก จำนวน 40 คน และบัณฑิตพยาบาลจากคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต ปีการศึกษา 2557 จำนวน 40 คน

8.2 เกณฑ์การคัดเลือกตัวอย่าง

ผู้ใช้บัณฑิตต้องเป็นพยาบาลหัวหน้าตึกหรือพยาบาลอาวุโสผู้ร่วมงาน หรือ รองหัวหน้าตึก/ผู้ช่วยหัวหน้าตึก ที่ทำงานในหอผู้ป่วยที่บัณฑิตพยาบาลจบไปปฏิบัติงานอยู่ และผู้ใช้บัณฑิตต้องเป็นผู้ที่ได้รับมอบหมายให้ดูแลบัณฑิตพยาบาล ที่จบจากคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต ปีการศึกษา 2560 โดยตรง ส่วนบัณฑิตพยาบาลต้องเป็นบัณฑิตพยาบาลที่จบจากคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต รุ่นที่ 1 สำเร็จการศึกษาปีการศึกษา 2560

8.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

งานวิจัยในครั้งนี้ใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือสำหรับรวบรวมข้อมูลโดย โดยเครื่องมือสมรรถนะพยาบาลวิชาชีพ สมรรถนะข้อ 1-7 สร้างโดยชลธิชา โภชนกิจ (2560) ส่วนสมรรถนะที่ 8 คณะผู้วิจัยสร้างตามสมรรถนะพยาบาลวิชาชีพของสภาการพยาบาลและเอกลักษณ์ของคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต

ชุดที่ 1 สำหรับผู้ใช้บัณฑิต เป็นแบบสอบถามความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิตพยาบาลที่สำเร็จการศึกษาจากคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต รุ่นที่ 1 แบ่งออกได้เป็น 2 ส่วน ได้แก่

- ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของบัณฑิตพยาบาลและผู้ใช้บัณฑิต
- ส่วนที่ 2 ความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิตต่อสมรรถนะของบัณฑิตพยาบาลที่สำเร็จการศึกษาจากคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต ปีการศึกษา 2560 มีลักษณะข้อคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) มี 5 ระดับ โดย 1 หมายถึง พึงพอใจน้อยที่สุด จนถึง 5 หมายถึง พึงพอใจมากที่สุด รวมทั้งหมด 8 ด้าน จำนวน 50 ข้อ ประกอบด้วย

1. สมรรถนะด้านจริยธรรมจรรยาบรรณและกฎหมาย
2. สมรรถนะด้านการปฏิบัติการพยาบาลและการผดุงครรภ์
3. สมรรถนะด้าน คุณลักษณะเชิงวิชาชีพ
4. สมรรถนะด้านภาวะผู้นำการจัดการและการพัฒนาคุณภาพ
5. สมรรถนะด้านวิชาการและการวิจัย
6. สมรรถนะ ด้านการสื่อสารและสัมพันธภาพ
7. สมรรถนะด้านเทคโนโลยีและสารสนเทศ
8. สมรรถนะด้านสังคม

คุณภาพเครื่องมือมีการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis) โดยตรวจสอบความพร้อมของโครงสร้าง องค์ประกอบ และน้ำหนักองค์ประกอบที่ใช้ในการสร้างตัวบ่งชี้กับข้อมูลเชิงประจักษ์และมีการหาค่าน้ำหนักองค์ประกอบตัวแปลหลักรวมทั้งตรวจสอบความสอดคล้องด้วยการทดสอบค่าสถิติไค-สแควร์ มีค่า P-value สูงกว่า .05 หรือค่า ไค-สแควร์/df ค่าไม่เกิน 3 แสดงว่ามีความสอดคล้อง (ชลธิชา โภชนกิจ ,2530) ค่า GFI และ ค่า AGFI มีค่าตั้งแต่ 0.90 ขึ้นไป แสดงว่าโมเดลมีความสอดคล้อง และค่า RMSEA น้อยกว่า .05 แสดงว่าโมเดลมีความสอดคล้อง เช่นเดียวกัน จากนั้นได้นำผลการวิเคราะห์ตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลมาคัดเลือกตัวบ่งชี้สมรรถนะพยาบาลวิชาชีพ พบว่ามีว่าเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง คือ มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ

(Factor Loading) มากกว่าหรือเท่ากับ .30 แสดงว่าเครื่องมือนี้มีคุณภาพและมีความสอดคล้องกับสมรรถนะพยาบาลวิชาชีพ

แบบสอบถามไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบค่าความสอดคล้องรายข้อ (IOC) ซึ่งควรได้ผลมากกว่าหรือเท่ากับ .6 ทุกข้อคำถาม และหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับได้เท่ากับ .968 และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับอยู่ระหว่าง .803 - .960 ดังแสดงตามตาราง ตารางแสดงค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามในแต่ละด้าน

องค์ประกอบ	ค่าความเชื่อมั่น
1. ด้านจริยธรรม จรรยาบรรณ และกฎหมาย	.803
2. ด้านการปฏิบัติการพยาบาลและการผดุงครรภ์	.880
3. ด้านคุณลักษณะเชิงวิชาชีพ	.888
4. ด้านภาวะผู้นำ การจัดการ และการพัฒนาคุณภาพ	.960
5. ด้านวิชาการและการวิจัย	.872
6. การสื่อสารและสัมพันธภาพ	.867
7. ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและสังคม	.867
8. ด้านสังคม	.867

สมรรถนะของพยาบาลวิชาชีพ ประกอบด้วย 8 องค์ประกอบ 44 ตัวบ่งชี้ ผู้เกี่ยวข้องสามารถนำไปใช้ในการบริหารทรัพยากรมนุษย์ทางการพยาบาล ในลักษณะต่างๆ เช่น เป็นแนวทางในการพัฒนาสมรรถนะพยาบาลวิชาชีพเป็นแนวทางในการประเมินผลการปฏิบัติงาน

8.4 การพิทักษ์สิทธิ์

การศึกษาครั้งนี้คณะผู้วิจัยเสนอโครงร่างการวิจัยเพื่อให้กรรมการการจริยธรรมในมนุษย์ก่อนทำการวิจัย

8.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยส่งหนังสือขออนุญาตเก็บข้อมูล ถึงผู้อำนวยการโรงพยาบาลและหัวหน้าฝ่ายการพยาบาล และชี้แจง อธิบาย วัตถุประสงค์ในการศึกษากับหัวหน้าหอผู้ป่วย รองหัวหน้า/ ผู้ช่วยหอผู้ป่วยพยาบาลอาวุโสปฏิบัติการและบัณฑิตพยาบาล โดยให้เซ็นใบยินยอมเข้าร่วมการวิจัยก่อนทำการเก็บข้อมูล แล้วทำการแจกแบบประเมินไปยังหน่วยงานที่บัณฑิตทำงานทั้งหมด

2. ตัวอย่างที่เป็นผู้ใช้บัณฑิตและบัณฑิต พยาบาลตอบแบบสอบถามและส่งกลับมาให้ผู้วิจัย

8.6 การวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน และ สัมประสิทธิ์ (Correlation)

การแปลผลค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Best,1977)

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์	การแปลผลระดับความสัมพันธ์
0.00-0.20	มีความสัมพันธ์ในระดับต่ำมาก
0.21-0.50	มีความสัมพันธ์ในระดับต่ำ
0.51-0.80	มีความสัมพันธ์ในระดับปานกลาง
0.81-1.00	มีความสัมพันธ์ในระดับสูง

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลทั่วไปของบัณฑิต

ข้อมูลของบัณฑิตของคณะพยาบาลศาสตร์ รุ่นที่ 1 ซึ่งสำเร็จการศึกษา เมื่อปีการศึกษา 2560 จำนวน 40 คน ได้รับแบบสอบถามกลับคืน จำนวน 40 ชุด คิดเป็น ร้อยละ 100.00

ผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด เป็นเพศหญิง อายุ ระหว่าง 22-27 ปี เฉลี่ย 23 ปี

ระยะเวลาที่ปฏิบัติงานในหน่วยงานนั้นมาแล้วระหว่าง 1-8 เดือน

< 6 เดือน จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 12.50

6 เดือน จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 35.00

≥ 7 เดือน จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 52.50

สถานที่ปฏิบัติงาน

โรงพยาบาลชุมชน/ทั่วไป หรือโรงพยาบาลของรัฐระดับเดียวกัน จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 10.00

โรงพยาบาลศูนย์/มหาวิทยาลัย หรือโรงพยาบาลของรัฐระดับเดียวกัน จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 10.00

โรงพยาบาลเอกชน จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 80.00

ลักษณะการจ้างงาน

พยาบาลประจำการ จำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 95.00

พยาบาลบางเวลา จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 5.00

ข้อมูลทั่วไปของผู้ใช้บัณฑิต

ข้อมูลของผู้ใช้บัณฑิตของคณะพยาบาลศาสตร์ รุ่นที่ 1 ซึ่งสำเร็จการศึกษา เมื่อปีการศึกษา 2560 จำนวน 40 คน ได้รับแบบสอบถามกลับคืน จำนวน 25 ชุด คิดเป็น ร้อยละ 62.50

อายุ ระหว่าง 23-63 ปี เฉลี่ย 43 ปี

ระดับการศึกษาปริญญาตรี จำนวน 22 คน คิดเป็น ร้อยละ 88.00

ปริญญาโท จำนวน 3 คน คิดเป็น ร้อยละ 12.00

แผนกที่ปฏิบัติงาน

ดูแลทุกแผนก จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 44.00

งานพยาบาลผู้ป่วย จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 14.00

งานบริการกุมารเวชกรรม จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 4.00

งานอายุรกรรม จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 8.00

งานพยาบาลสูติกรรม จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 12.00

งานศัลยกรรม จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 20.00

การคัดเลือกข้อมูลเพื่อนำมาวิเคราะห์

ข้อมูลเพื่อนำมาวิเคราะห์ต้องเป็นคู่ข้อมูลของข้อมูลที่ได้มาจากการประเมินตนเองของบัณฑิตพยาบาล และข้อมูลที่ได้มาจากผู้ใช้บัณฑิตพยาบาลบุคคลอื่นๆ ดังนั้น จำนวนข้อมูลคงเหลือสำหรับวิเคราะห์ 25 ข้อมูล

การรับรู้ต่อสมรรถนะพยาบาลวิชาชีพของบัณฑิต คณะพยาบาลศาสตร์ รุ่นที่ 1 และความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิต ที่มีต่อสมรรถนะพยาบาลวิชาชีพของบัณฑิต

ตารางที่ 4.1 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของคะแนนการรับรู้ต่อสมรรถนะพยาบาลวิชาชีพของบัณฑิต คณะพยาบาลศาสตร์ รุ่นที่ 1 จำแนกตามรายด้าน (N=25 คน)

สมรรถนะพยาบาลวิชาชีพ	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
สมรรถนะ 1 ด้านจริยธรรม จรรยาบรรณ และกฎหมาย	4.25	0.63

สมรรถนะที่ 2 ด้านการปฏิบัติการพยาบาลและการผดุงครรภ์	4.09	0.48
สมรรถนะที่ 3 ด้านคุณลักษณะเชิงวิชาชีพ	4.16	0.52
สมรรถนะที่ 4 ด้านภาวะผู้นำ การจัดการ และการพัฒนาคุณภาพ	4.00	0.52
สมรรถนะที่ 5 ด้านวิชาการและการวิจัย	3.99	0.50
สมรรถนะที่ 6 การสื่อสารและสัมพันธภาพ	4.03	0.50
สมรรถนะที่ 7 ด้านเทคโนโลยีและสารสนเทศ	4.18	0.53
สมรรถนะที่ 8 ด้านสังคม	3.95	0.61
รวมทุกด้าน	4.09	0.47

จากตารางที่ 4.1 พบว่าคะแนนความพึงพอใจต่อสมรรถนะพยาบาลวิชาชีพของบัณฑิต ตามการรับรู้ของบัณฑิต รวมทุกด้าน อยู่ในระดับสูง (Mean = 4.09, SD = 0.47); โดยในด้านจริยธรรม จรรยาบรรณ และกฎหมาย มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด (Mean = 4.25, SD = 0.63) และด้านสังคม มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด (Mean = 3.95, SD = 0.61)

ตารางที่ 4.2 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของคะแนนความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิต ที่มีต่อสมรรถนะพยาบาลวิชาชีพของบัณฑิตจำแนกตามรายด้าน (N=25 คน)

สมรรถนะพยาบาลวิชาชีพ	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
สมรรถนะ 1 ด้านจริยธรรม จรรยาบรรณ และกฎหมาย	3.99	0.67
สมรรถนะที่ 2 ด้านการปฏิบัติการพยาบาลและการผดุงครรภ์	3.74	0.76
สมรรถนะที่ 3 ด้านคุณลักษณะเชิงวิชาชีพ	3.94	0.71
สมรรถนะที่ 4 ด้านภาวะผู้นำ การจัดการ และการพัฒนาคุณภาพ	3.63	0.80

สมรรถนะที่ 5 ด้านวิชาการและการวิจัย	3.50	0.86
สมรรถนะที่ 6 การสื่อสารและสัมพันธภาพ	3.83	0.70
สมรรถนะที่ 7 ด้านเทคโนโลยีและสารสนเทศ	3.63	0.71
สมรรถนะที่ 8 ด้านสังคม	3.82	0.63
รวมทุกด้าน	3.78	0.69

จากตารางที่ 4.2 พบว่าคะแนนความพึงพอใจต่อสมรรถนะพยาบาลวิชาชีพของบัณฑิต ตามการรับรู้ของผู้ใช้บัณฑิต รวมทุกด้าน อยู่ในระดับปานกลาง (Mean = 3.78, SD = 0.69); โดยในด้านจริยธรรม จรรยาบรรณ และกฎหมาย มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด (Mean = 3.99, SD = 0.67) และด้านวิชาการและวิจัย มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด (Mean = 3.50, SD = 0.86)

ความสัมพันธ์ของความพึงพอใจ ของผู้ใช้บัณฑิต และการรับรู้ของบัณฑิตที่มีต่อสมรรถนะแต่ละด้าน

ตารางที่ 4.3 ผลการทดสอบความสัมพันธ์ของการรับรู้ของบัณฑิตต่อสมรรถนะพยาบาลวิชาชีพของบัณฑิต ตามรายด้าน และรวมทุกด้าน (N=25 คู่)

	สมรรถนะ 2	สมรรถนะ 3	สมรรถนะ 4	สมรรถนะ 5	สมรรถนะ 6	สมรรถนะ 7	สมรรถนะ 8	สมรรถนะ โดยรวม
สมรรถนะ 1 ด้านจริยธรรม จรรยาบรรณ และกฎหมาย	.744**	.789**	.723**	.598**	.674**	.515**	.549**	.833**
สมรรถนะที่ 2 ด้านการปฏิบัติการพยาบาลและการผดุงครรภ์		.832**	.782**	.763**	.661**	.652**	.727**	.879**
สมรรถนะที่ 3 ด้านคุณลักษณะเชิงวิชาชีพ			.862**	.743**	.696**	.689**	.586**	.917**
สมรรถนะที่ 4 ด้านภาวะผู้นำ การจัดการ และการพัฒนาคุณภาพ				.817**	.833**	.825**	.796**	.956**
สมรรถนะที่ 5 ด้านวิชาการและการวิจัย					.874**	.780**	.716**	.876**
สมรรถนะที่ 6 การสื่อสารและสัมพันธภาพ						.800**	.726**	.877**
สมรรถนะที่ 7 ด้านเทคโนโลยีและสารสนเทศ							.635**	.819**
สมรรถนะที่ 8 ด้านสังคม								.800**

** = มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ $\alpha = 0.01$

* = มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ $\alpha = 0.05$

ผลการทดสอบความสัมพันธ์รายด้านของคะแนนการรับรู้ต่อสมรรถนะพยาบาลวิชาชีพของบัณฑิต โดยใช้สถิติ Pearson Product Moment Correlation พบว่า มีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลางถึงสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ $\alpha = 0.05$ ทุกด้าน โดยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) มีค่าระหว่าง .515 ถึง .956 แสดงว่าบัณฑิตมีการรับรู้ต่อสมรรถนะพยาบาลวิชาชีพสัมพันธ์กันทุกด้านในทิศทางเดียวกัน โดยคู่ที่มีความสัมพันธ์กันต่ำที่สุด คือ สมรรถนะ 1 ด้านจริยธรรม จรรยาบรรณ และกฎหมาย กับ สมรรถนะที่ 7 ด้านเทคโนโลยีและสารสนเทศ ส่วนที่มีความสัมพันธ์กันสูงที่สุด คือ สมรรถนะที่ 4 ด้านภาวะผู้นำ การจัดการ และการพัฒนาคุณภาพ กับ สมรรถนะโดยรวม

ตารางที่ 4.4 ผลการทดสอบความสัมพันธ์ของความพึงพอใจต่อสมรรถนะพยาบาลวิชาชีพของผู้ใช้บัณฑิต ตามรายด้าน และรวมทุกด้าน (N=25 คู่)

	สมรรถนะ 2	สมรรถนะ 3	สมรรถนะ 4	สมรรถนะ 5	สมรรถนะ 6	สมรรถนะ 7	สมรรถนะ 8	สมรรถนะ โดยรวม
--	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	-------------------

สมรรถนะ 1 ด้านจริยธรรม จรรยาบรรณ และกฎหมาย	.800**	.917**	.824**	.797**	.799**	.882**	.788**	.910**
สมรรถนะที่ 2 ด้านการ ปฏิบัติการพยาบาลและการ ผดุงครรภ์		.912**	.895**	.866**	.944**	.828**	.870**	.941**
สมรรถนะที่ 3 ด้าน คุณลักษณะเชิงวิชาชีพ			.930**	.872**	.917**	.894**	.878**	.980**
สมรรถนะที่ 4 ด้านภาวะผู้นำ การจัดการ และการพัฒนา คุณภาพ				.913**	.924**	.865**	.873**	.967**
สมรรถนะที่ 5 ด้านวิชาการ และการวิจัย					.844**	.765**	.869**	.924**
สมรรถนะที่ 6 การสื่อสาร และสัมพันธภาพ						.856**	.863**	.947**
สมรรถนะที่ 7 ด้าน เทคโนโลยีและสารสนเทศ							.835**	.915**
สมรรถนะที่ 8 ด้านสังคม								.920**

** = มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ $\alpha = 0.01$

* = มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ $\alpha = 0.05$

ผลการทดสอบความสัมพันธ์รายด้านของคะแนนความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิต ต่อสมรรถนะพยาบาลวิชาชีพของบัณฑิต โดยใช้สถิติ Pearson Product Moment Correlation พบว่า มีความสัมพันธ์ในระดับปานกลางถึงสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ $\alpha = 0.05$ ทุกด้าน โดยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) มีค่าระหว่าง .765 ถึง .980 แสดงว่า ผู้ใช้บัณฑิตมีความพึงพอใจต่อสมรรถนะพยาบาลวิชาชีพของบัณฑิต สัมพันธ์กันทุกด้านในทิศทางเดียวกัน โดยคู่ที่มีความสัมพันธ์กันต่ำที่สุด คือ สมรรถนะที่ 5 ด้านวิชาการและการวิจัย กับ สมรรถนะที่ 7 ด้านเทคโนโลยีและสารสนเทศ ส่วนที่มีความสัมพันธ์กันสูงที่สุด คือ สมรรถนะที่ 3 ด้านคุณลักษณะเชิงวิชาชีพ กับ สมรรถนะโดยรวม

ตารางที่ 4.5 ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ของบัณฑิตต่อสมรรถนะพยาบาลวิชาชีพของบัณฑิต กับความพึงพอใจต่อสมรรถนะพยาบาลวิชาชีพของผู้ใช้บัณฑิต ตามรายด้าน และรวมทุกด้าน (N=25 คู่)

ความพึงพอใจ	การรับรู้								
	สมรรถนะ 1	สมรรถนะ 2	สมรรถนะ 3	สมรรถนะ 4	สมรรถนะ 5	สมรรถนะ 6	สมรรถนะ 7	สมรรถนะ 8	สมรรถนะ โดยรวม
สมรรถนะ 1 ด้านจริยธรรม จรรยาบรรณ และกฎหมาย	.405*	.247	.388	.344	.386	.220	.225	.357	.358
สมรรถนะที่ 2 ด้านการ ปฏิบัติการพยาบาลและการ	.310	.116	.266	.189	.233	.077	.139	.226	.221

ผดุงครรภ์									
สมรรถนะที่ 3 ด้านคุณลักษณะเชิงวิชาชีพ	.211	.046	.202	.134	.151	.021	.025	.137	.142
สมรรถนะที่ 4 ด้านภาวะผู้นำ การจัดการ และการพัฒนาคุณภาพ	.201	.067	.250	.145	.164	.054	.044	.204	.168
สมรรถนะที่ 5 ด้านวิชาการ และการวิจัย	.245	.125	.255	.100	.139	.076	.131	.286	.184
สมรรถนะที่ 6 การสื่อสาร และสัมพันธภาพ	.235	.138	.256	.110	.120	.073	.129	.288	.184
สมรรถนะที่ 7 ด้านเทคโนโลยีและสารสนเทศ	.213	.179	.292	.174	.187	.134	.149	.318	.225
สมรรถนะที่ 8 ด้านสังคม	.111	.134	.220	.124	.135	.116	.096	.238	.161
สมรรถนะโดยรวม	.277	.142	.301	.195	.222	.106	.122	.279	.233

** = มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ $\alpha = 0.01$

* = มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ $\alpha = 0.05$

ผลการทดสอบความสัมพันธ์รายด้านของการรับรู้ของบัณฑิตต่อสมรรถนะพยาบาลวิชาชีพของบัณฑิตกับความพึงพอใจต่อสมรรถนะพยาบาลวิชาชีพของผู้ใช้บัณฑิต โดยใช้สถิติ Pearson Product Moment Correlation พบว่า มีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ $\alpha = 0.05$ เพียงด้านเดียว โดยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) คือ .405 แสดงว่า ผู้ใช้บัณฑิตมีความพึงพอใจต่อสมรรถนะพยาบาลวิชาชีพของบัณฑิตสัมพันธ์กับการรับรู้ของบัณฑิตต่อสมรรถนะพยาบาลวิชาชีพของบัณฑิต อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ในสมรรถนะ 1 ด้านจริยธรรม จรรยาบรรณ และกฎหมาย ด้านเดียวกัน

บทที่ 5

สรุป และอภิปรายผล

การวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจต่อสมรรถนะพยาบาลวิชาชีพของบัณฑิต ตามการรับรู้ของบัณฑิต และผู้ใช้บัณฑิต เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษา 1) สมรรถนะพยาบาลวิชาชีพ ของบัณฑิตพยาบาลรุ่นที่ 1 ตามการรับรู้ของบัณฑิต และผู้ใช้บัณฑิต 2) ความสัมพันธ์ของคะแนนความพึงพอใจต่อสมรรถนะพยาบาลวิชาชีพของบัณฑิต ตามการรับรู้ของบัณฑิต และผู้ใช้บัณฑิต ประชากรที่ศึกษา คือ บัณฑิตคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต รุ่นที่ 1 จำนวน 40 คน และผู้บังคับบัญชาาระดับต้น ซึ่งเป็นผู้ใช้บัณฑิตโดยตรง เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล คือ แบบวัดความพึงพอใจต่อสมรรถนะพยาบาลวิชาชีพของบัณฑิต ตามการรับรู้ของบัณฑิต และผู้ใช้บัณฑิต ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้น เป็นแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 50 ข้อ ประกอบด้วย 8 สมรรถนะ ได้แก่ 1) สมรรถนะด้านจริยธรรมจรรยาบรรณและกฎหมาย 2) สมรรถนะด้านการ

ปฏิบัติการพยาบาลและการผดุงครรภ์ 3) สมรรถนะด้านคุณลักษณะเชิงวิชาชีพ 4) สมรรถนะด้านภาวะผู้นำการ
จัดการและการพัฒนาคุณภาพ 5) สมรรถนะด้านวิชาการและการวิจัย 6) สมรรถนะด้านการสื่อสารและ
สัมพันธภาพ 7) สมรรถนะด้านเทคโนโลยีและสารสนเทศ และ 8) สมรรถนะด้านสังคม ได้รับแบบสอบถามบัณฑิต
กลับคืน จำนวน 29 ฉบับ คิดเป็น ร้อยละ 72.5 และแบบสอบถามผู้ใช้บัณฑิต กลับคืน จำนวน 25 ฉบับ คิดเป็น
ร้อยละ 62.50 จึงคัดเลือกเฉพาะข้อมูลที่เป็นคู่ข้อมูลของข้อมูลที่มาจากการประเมินตนเองของบัณฑิตพยาบาล
และข้อมูลที่มาจากผู้ใช้บัณฑิตพยาบาลบุคคลนั้นๆ ดังนั้น จำนวนข้อมูลคงเหลือสำหรับวิเคราะห์ 25 ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า พบว่า คะแนนการรับรู้ต่อสมรรถนะพยาบาลวิชาชีพของบัณฑิต คณะ
พยาบาลศาสตร์ รุ่นที่ 1 มีค่าสูงกว่า คะแนนความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิต ที่มีต่อสมรรถนะพยาบาลวิชาชีพของ
บัณฑิต ทั้งในรายด้าน และโดยรวม ด้านที่มีคะแนนสูงสุด คือ สมรรถนะที่ 1 ด้านจริยธรรม จรรยาบรรณ และ
กฎหมาย ส่วนผลการทดสอบความสัมพันธ์ของคะแนนความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิต และการรับรู้ของบัณฑิต ต่อ
สมรรถนะพยาบาลวิชาชีพของบัณฑิต พบว่า มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เพียงด้าน
เดียว คือ สมรรถนะที่ 1 ด้านจริยธรรม จรรยาบรรณ และกฎหมาย

การอภิปรายผล

ผลการศึกษา พบว่า ความพึงพอใจต่อสมรรถนะพยาบาลวิชาชีพของบัณฑิต คณะพยาบาลศาสตร์
มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต ตามการรับรู้ของบัณฑิต มีคะแนนสูงกว่า ความพึงพอใจตามการรับรู้ของผู้ใช้บัณฑิตใน
แต่ละด้าน และรวมทุกด้าน ทั้งนี้ความพึงพอใจต่อสมรรถนะพยาบาลวิชาชีพของบัณฑิต คณะพยาบาลศาสตร์
มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต ตามการรับรู้ของบัณฑิตด้านที่มีคะแนนสูงสุด คือ ด้านจริยธรรม จรรยาบรรณ และ
กฎหมาย (Mean = 4.25, SD = 0.63) และสอดคล้องกับการรับรู้ของผู้ใช้บัณฑิตที่ให้คะแนนด้านนี้สูงที่สุดเช่นกัน
(Mean = 3.99, SD = 0.67) และเมื่อทดสอบความสัมพันธ์ด้วยสถิติ Pearson Product Moment Correlation
พบว่า มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ $\alpha = 0.05$ แสดงให้เห็นว่า สมรรถนะพยาบาลวิชาชีพของ
บัณฑิต คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต ด้านที่มีคะแนนมากที่สุด คือ จริยธรรม จรรยาบรรณ และ
กฎหมาย สอดคล้องกับผลการศึกษาของสถาบันการศึกษาอื่นๆ เช่น ประภาพรรณ เปลี่ยนแก้ว และ เนาวนิจ พึ่ง
จันทร์เดช (2559) ศึกษาความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิตต่อสมรรถนะของบัณฑิตพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลตำรวจ
ผลการวิจัย พบว่าความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิตต่อสมรรถนะของบัณฑิตพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลตำรวจ ปี
การศึกษา 2554 มีระดับความพึงพอใจในระดับมากที่สุดในด้านคุณธรรม จริยธรรม และสอดคล้องกับผล
การศึกษาของเบญจพร จึงเกรียงไกร, เพ็ญญา อุ่นสนธิ และ รุจิเรศ ธนบุรีรักษ์ (2551) ศึกษาความพึงพอใจของ

ผู้บังคับบัญชา/นายจ้างต่อความสามารถบัณฑิตพยาบาลศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล ผลการวิจัยพบว่า ผู้บังคับบัญชามีความพึงพอใจต่อสมรรถนะด้านคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพและการสื่อสารและสร้างสัมพันธ์ภาพของบัณฑิตอยู่ในระดับมาก

นอกจากนั้นผลการประเมินการรับรู้ของบัณฑิตต่อสมรรถนะพยาบาลวิชาชีพของบัณฑิต คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต ด้านที่ได้คะแนนต่ำสุด คือ สมรรถนะที่ 8 ด้านสังคม (Mean = 3.95, SD = 0.61) และสมรรถนะที่ 5 ด้านวิชาการและการวิจัย (Mean = 3.99, SD = 0.50) ตามลำดับ แต่ตามการรับรู้ของผู้ใช้บัณฑิต ด้านที่ได้คะแนนต่ำสุด คือ สมรรถนะที่ 5 ด้านวิชาการและการวิจัย (Mean = 3.50, SD = 0.86) ถึงแม้ลำดับจะแตกต่างกัน แต่จะเห็นได้ว่า ผู้ประเมินทั้งสองกลุ่มมีความเห็นในทิศทางเดียวกัน ว่าบัณฑิตยังมีสมรรถนะด้านวิชาการและการวิจัย ต่ำกว่าด้านอื่นๆ ซึ่งสมรรถนะด้านนี้ ประกอบไปด้วยสองส่วนใหญ่ๆ คือ ส่วนแรก ด้านวิชาการ อันเกี่ยวข้องกับ การแสวงหาความรู้ การสรุปประเด็นความรู้และถ่ายทอดให้ผู้อื่นเข้าใจได้ การแลกเปลี่ยนความรู้ ประสบการณ์กับผู้ร่วมงาน ในการพัฒนา และแก้ไขปัญหาการปฏิบัติงาน ส่วนที่สอง ด้านการวิจัย อันเกี่ยวข้องกับการให้ความร่วมมือในการทำวิจัย และประยุกต์ใช้กระบวนการวิจัย ซึ่งอาจพออธิบายได้ว่าการที่บัณฑิตยังมีสมรรถนะในส่วนแรกน้อย เนื่องจากเพิ่งเริ่มปฏิบัติงานในปีแรก อาจยังขาดความมั่นใจ ในด้านความรู้ ความชำนาญที่จะสามารถถ่ายทอด หรือแบ่งปันกับผู้อื่นได้ แต่ในส่วนที่สอง ซึ่งเกี่ยวกับการให้ความร่วมมือในการทำวิจัย และการประยุกต์ใช้กระบวนการวิจัย อันเป็นกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ ควรจะเป็นสมรรถนะที่บัณฑิตใหม่ ก็สามารถทำได้ หากได้รับการฝึกฝนในระหว่างที่ศึกษาในหลักสูตร ในประเด็นนี้จึงเป็นสิ่งที่ควรนำมาพัฒนาในการจัดการเรียนการสอน ให้นักศึกษารู้จักการตั้งคำถาม หรือการระบุปัญหา การรวบรวมข้อมูลที่เชื่อถือได้จากหลายแหล่ง นำข้อมูลมาวิเคราะห์ เพื่อนำมาสู่คำตอบที่ใช้สำหรับการตัดสินใจ หรือการแก้ปัญหา

ผลการศึกษารายของสถาบันอื่นๆ ก็พบจุดอ่อนในด้านนี้ เช่น การศึกษาของ อรุณี อุบแก้ว, ประภัสสร วงษ์ศรี, ภควรรณ สมบูรณ์ และ สุภาพร ประนัดทา (2558) ที่ได้เสนอแนะให้มีการบูรณาการการเรียนการสอนและกิจกรรมพัฒนานักศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพบัณฑิตให้สอดคล้องกับสถานการณ์ และบริบททางสุขภาพที่เปลี่ยนแปลงไป สามารถใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ ใช้หลักตรรกะ คณิตศาสตร์และสถิติ รวมทั้งสามารถสะท้อนกระบวนการคิดของตนเอง เมื่อพบงานใหม่ที่ท้าทาย และสามารถพัฒนาแก้ปัญหาได้อย่างสร้างสรรค์

สำหรับผลการประเมินความพึงพอใจต่อสมรรถนะพยาบาลวิชาชีพของบัณฑิต ตามการรับรู้ของบัณฑิต ด้านที่ได้คะแนนต่ำสุด คือ ด้านสังคม แต่ไม่สอดคล้องกับการรับรู้ของผู้ใช้บัณฑิตนั้น อาจเนื่องจากสมรรถนะด้านนี้มุ่งเน้นเกี่ยวกับการติดตามและวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงทางสังคม เศรษฐกิจ การเมือง การมีส่วนร่วมในการออกความเห็นที่เป็นประโยชน์ต่อการกำหนดนโยบายด้านสุขภาพของหน่วยงาน ปฏิบัติตนเป็นตัวอย่างในการอนุรักษ์วัฒนธรรมค่านิยมวัฒนธรรมของชาติ ภูมิปัญญาท้องถิ่น ซึ่งบัณฑิตอาจประเมินว่า เป็นเรื่องที่ไกลตัว และมีความสำคัญไม่เพียงพอ

ด้านความสัมพันธ์ภายในของคะแนนการประเมินของผู้ใช้บัณฑิต และบัณฑิต พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะแต่ละด้านมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ในระดับปานกลางถึงสูง แสดงให้เห็นถึงการประเมินของบุคคลแต่ละคนมีแนวโน้มการประเมินที่สัมพันธ์กันในทุกสมรรถนะอย่างสูง ทั้งผู้ใช้บัณฑิต และบัณฑิต แต่เมื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนการรับรู้ของบัณฑิตต่อสมรรถนะพยาบาลวิชาชีพของบัณฑิต กับคะแนนความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิตต่อสมรรถนะพยาบาลวิชาชีพของบัณฑิต มีเพียงสมรรถนะที่ 1 ด้านจริยธรรม จรรยาบรรณ และกฎหมายที่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญ แต่มีความสัมพันธ์ในระดับต่ำ ซึ่งความสัมพันธ์รายคู่โดยรวมพบว่ามีความสัมพันธ์ในระดับต่ำมาก ถึงต่ำ หมายถึงการรับรู้ของบัณฑิตที่มีต่อสมรรถนะพยาบาลวิชาชีพ แทบจะไม่มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิตเลย

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. สถาบันควรส่งเสริมสมรรถนะที่เป็นจุดเด่นของบัณฑิต คือ ด้านจริยธรรมจรรยาบรรณและกฎหมาย เพื่อให้นักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในหลักสูตรเห็นความสำคัญของสมรรถนะด้านนี้ มีความภาคภูมิใจ และดำรงรักษาไว้ในรุ่นต่อไป
2. สถาบันควรเสริมสร้าง และพัฒนาสมรรถนะที่ยังเป็นจุดอ่อน คือด้านวิชาการและการวิจัย โดยจัดประสบการณ์การเรียนการสอน ให้นักศึกษาเป็นผู้รู้จักแสวงหาความรู้ด้วยตัวเอง สามารถรวบรวมข้อมูลที่เชื่อถือได้จากหลายแหล่ง นำข้อมูลมาวิเคราะห์ เพื่อนำมาสู่คำตอบที่ใช้สำหรับการตัดสินใจ หรือการแก้ปัญหา โดยการใช้โจทย์สถานการณ์ การวิเคราะห์กรณีศึกษา การทำโครงการ หรือโครงการ ให้มากขึ้น

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนากระบวนการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาสมรรถนะด้านวิชาการของนักศึกษา ในบริบทของมหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต
2. ควรมีการศึกษาวิจัยเพื่อประเมินสมรรถนะของบัณฑิตตามผลลัพธ์การเรียนรู้ทั้ง 6 ด้านของหลักสูตร และอัตลักษณ์ของบัณฑิต คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต

บรรณานุกรม

- กนกวรรณ ศิลปกรรมพิเศษ, วรรณีย์ สุขคุ้ม และวราณี สัมฤทธิ์. (2554). ผลการเพิ่มสมรรถนะแห่งตนเองต่อพฤติกรรมการบริโภค การออกกำลังกาย และค่าดัชนีมวลกายของผู้สูงอายุ. *วารสารพยาบาลสาธารณสุข*. 25(3): 31-48.
- ชนิษฐา นันทบุตร. (2555). หวัง ‘พยาบาล’ สมองไหล่ออกหลังเข้าสู่ประชาคมอาเซียน. Retrieved Jan 25, 2012, from: <http://parunnews.wordpress.com/2012/01/25/asean-nurse/>.
- จารีศรี กุลศิริปัญญา. (2558) การพัฒนาเกณฑ์ประเมินสมรรถนะพยาบาลวิชาชีพ. *วารสารพยาบาลทหารบก*. 16(2): 123-130.
- ชลธิชา โภชนกิจ. (2560). *การพัฒนาตัวบ่งชี้สมรรถนะพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลสงขลานครินทร์*. วิทยานิพนธ์ สาขาวิชาพัฒนามนุษย์และสังคม มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- อรรถศักดิ์ คงคาสวัสดิ์. (2548) . *Competency ภาคปฏิบัติเขาทำกันอย่างไร?*. กรุงเทพฯ: ส.ส.ท.
- ฉันทยาภรณ์ เหนี่ยวตระกูล, วัชรีย์ นาคะป่า, ศุภิกา ภูมิโคกรักษ์, อัจฉรา สุคนธสรณ์ และ ฉันทยาภรณ์ เหลี้ยวตระกูล. (2559). ศึกษาคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามมุมมองของผู้ใช้บัณฑิต คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. *Nursing Journal*. 43(Supplement): 151-161.
- เบญจพร จิ่งเกรียงไกร, เพ็ญญา อุ่นสนิท และ รุจิเรศ ธนุรักษ์. (2551). ความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชา/นายจ้าง ต่อความสามารถของบัณฑิตพยาบาลศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลรามธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล. *รามธิบดีพยาบาลสาร*. 14(1): 71-85.
- ประภาพรรณ เปลี่ยนแก้ว และ เนาวนิจ พึ่งจันทร์เดช. (2559). ศึกษาความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิตต่อสมรรถนะของบัณฑิตพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลตำรวจ. *วารสารพยาบาลตำรวจ*. 8(1): 136-144.
- ปรีญนุช ชัยกองเกียรติ และ นุศรา ดาวโรจน์. (2557). ศึกษาสถานการณ์การทำงานของบัณฑิตสถาบันพระบรมราชชนก รุ่นสำเร็จปีการศึกษา 2552. *วารสารวิชาการสาธารณสุข*. 23(5): 907-920.
- ไพฑูรย์ สีนลารัตน์, สมสุข ธีระพิจิตร และวัชณีย์ เชาวน์ดำรงค์. (2552). *กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาของประเทศไทย : จากทฤษฎีสู่การปฏิบัติ*. กรุงเทพมหานคร : ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. หน้า 27-63
- รจนารถ ชูใจ. (2555) *ความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิตต่อคุณภาพบัณฑิตพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนครบุรี ปีการศึกษา 2555*. การประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัย ระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 6. 418-425.

- ราชกิจจานุเบกษา. (2549). *ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง มาตรฐานการอุดมศึกษา*. สืบค้นได้จาก <http://www.mua.go.th/users/hecommission/doc/law/ministry%20law/1-1%20standard.pdf>
- ศุจิภา ภูมิโคกรักษ์, อัจฉรา สุคนธสรณ์, อัญญารัตน์ ว่องวิริยะพันธุ์ และธันยาภรณ์ เหลี้ยวตระกูล และ วัชรินา คะป่า (2559) คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามมุมมองของผู้ใช้บัณฑิตคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. *พยาบาลสาร*. 43(ฉบับพิเศษ): 151-161.
- สภาการพยาบาล. (2553). *แผนพัฒนาการพยาบาลและการผดุงครรภ์แห่งชาติ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2550-2559*. นนทบุรี: ศิริยอดการพิมพ์.
- สมหมาย เปียถนอม. (2551). *ความพึงพอใจของนักศึกษาในการได้รับการบริการจากมหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม*. นครปฐม: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.
- สุภาพร ชื่นชูจิตร์, เสกสิทธิ์ ดวงคา, กิตติศักดิ์ นามวิชา, มณีนุช ให้ศิริกุล และ สุภาพร บุญมี. (2559). คุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามความคาดหวังของผู้ใช้บัณฑิตหลักสูตรสาธารณสุขชุมชน คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์. *วารสารการพยาบาล การสาธารณสุขและการศึกษา*. 17(1): 80-94.
- อรุณี อุบแก้ว, ประภัสสร วงษ์ศรี, ภควรรณ สมบูรณ์ และ สุภาพร ประนัดทา. (2558). ศึกษาความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิตหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต. *Journal of Nursing Science*. 33(1): 77-84.
- Benner, P. (1984). *From novice to expert: Excellence and power in clinical nursing practice*. Menlo.Park, CA: Addison-Wesley.
- Best, J. W. (1977). *Research in Education*. (3 rd ed). New Jersey: Prentice hall Inc.
- Bloom, B.S. (1981). *Evaluation to improve learning*. New York ,McGraw-Hill.
- Katz, D & Kahn, R L. (1996). *The social psychology of organizations*. New York: Wiley, 489 p.
- Maynard, W.S. (1975). ความพึงพอใจ (Satisfaction) ; p 9
- <http://thesisavenue.blogspot.com/2008/09/satisfaction.html>
- McClelland, D.C. (1973). Testing for Competence rather than for Intelligence. *American Psychologist*. 28 , 1 – 14.
- Tilley, D. S. (2008). Competency in nursing: A concept analysis. *The Journal of Education in Nursing*. 39: 58-64.
- Vroom, V.H. (1964). *Work and Motivation*. : John Wiley & Sons. Weber, Max.